

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU
FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA
ZA 2015. GODINU**

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA ZA 2015. GODINU

Podgorica, maj 2016.

IZDAVAČ:

Fond za zaštitu depozita
Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica
Tel/Fax: 020 210 466

WEB ADRESA:

www.fzdcg.org

ŠTAMPA:

Studio Branko d.o.o. Podgorica

TIRAŽ:

160 primjeraka

SADRŽAJ

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA	5
UVODNE NAPOMENE	7
Pregovori sa Evropskom unijom	7
Bankarski sistem u Crnoj Gori	8
1. OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA.....	9
1.1. Fond za zaštitu depozita.....	11
1.2. Članice Fonda za zaštitu depozita	12
1.3. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita.....	13
2. NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA.....	15
2.1. Ukupni depoziti	17
2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita.....	19
2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	21
2.4. Garantovani depoziti	23
3. IZLOŽENOST FONDA PREMA BANKAMA.....	29
4. AKTIVNOSTI FONDA U 2015. GODINI	35
4.1. Opšte napomene	37
4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2015. godini.....	40
4.3. Normativno-pravni poslovi	41
4.4. Upravni odbor Fonda	42
4.5. Ljudski resursi.....	42
4.6. Međunarodna saradnja	42
5. FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA ZA ZAŠTITU DEPOZITA U 2015. GODINI.....	45
5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31. 12. 2015. godine	47
5.1.1. Prihodi Fonda.....	47
5.1.2. Rashodi Fonda.....	48
5.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja).....	49
5.3. Iskaz o promjenama na kapitalu	51
6. CILJEVI I ZADACI FONDA U 2016. GODINI	53

SPISAK UPOTRIJEBLJENIH SKRAĆENICA

ANO	Agencija za nadzor osiguranja
CBCG	Centralna banka Crne Gore
EBRD	(European Bank for Reconstruction and Development) – Evropska banka za obnovu i razvoj
EFDI	(European Forum of Deposit Insurers) – Evropska asocijacija institucija za osiguranje depozita
EC	(European Commission) – Evropska komisija
EU	(European Union) – Evropska unija
Fond	Fond za zaštitu depozita
FSAP	(Financial Sector Assessment Program) – Finansijski sektor za procjene programa
IADI	(International Association of Deposit Insurers) – Međunarodna asocijacija institucija za osiguranje depozita
IADI CP	(IADI Core Principles) – Osnovni principi IADI-ja
KHOV	Komisija za hartije od vrijednosti
MF	Ministarsvo finansija
MMF	(International Monetary Fund) – Međunarodni monetarni fond
SB	(World bank) – Svjetska banka
UO	Upravni odbor
Zakon	Zakon o zaštiti depozita
94/19 EC	Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)
2014/49 EC	Directive 2014/49/EC of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on deposit-guarantee schemes (Direktiva o zaštiti depozita)

UVODNE NAPOMENE

Približavanje Crne Gore članstvu u EU i NATO-u nosi sa sobom snaženje institucija i jačanje pravne države. Ispunjenjem uslova koje zahtijevaju EU i NATO učvrstiće se povjerenje u ekonomski i pravni sistem države, čime se stvaraju uslovi da strani investitori ulažu kapital i pomažu razvoju domaćih privrednih subjekata, što će značajno doprinijeti ekonomskom razvoju u cjelini.

Crnogorska ekonomija je na uzlaznoj putanji rasta, ali će se i u narednom periodu suočiti sa velikim brojem rizika. Prema preliminarnim podacima Monstata o kvartalnom kretanju BDP-a godišnji rast na osnovu kvartalnih procjena iznosio je 3,2%¹. Najvažnije mjere ekonomske politike treba da se odnose na nastavak fiskalne konsolidacije, postupnu promjenu modela razvoja, unaprjeđenje konkurentnosti crnogorske privrede, dinamiziranje pregovora sa EU, nastavak strukturnih reformi i privatizacije, donošenje sistemskih zakona u skladu sa najboljom međunarodnom praksom, nastavak deregulacije, otklanjanje biznis barijera i dr.

Visoka izloženost i ekonomska povezanost Crne Gore sa okruženjem i zemljama EU, kao i činjenica da su banke u većinskom privatnom stranom vlasništvu, čine ekonomiju Crne Gore, pa i finansijski sektor, ranjivim i osjetljivim na negativna kretanja u okruženju.

Bankarski sektor je stabilan. Ipak, iako visoko likvidan i solventan, opterećen je značajnim učešćem nekvalitetnih kredita, te posljedično još uvijek opreznom kreditnom politikom banaka i visokim kamatnim stopama. Snaženje oporavka, primjena zakonskog modela dobrovoljnog finansijskog restrukturiranja, pozitivna međunarodna klima mogli bi doprinijeti daljem povećanju stabilnosti finansijskog sektora uz istovremeno povećanje efikasnosti i produktivnosti realnog sektora.

Pregovori sa Evropskom unijom

Donošenjem Programa ekonomskih reformi 2015 -2018, u skladu sa novim zahtjevima Evropske komisije u ekonomskom dijalogu sa zemljama kandidatima za članstvo u EU, Vlada Crne Gore je usmjerila pravce ekonomske politike na strukturne reforme kojima se teži postići održivi rast privrede. Jedan od prioritetnih zadataka u narednom periodu treba da bude implementacija rješenja prepoznatih u ovom strateškom dokumentu.

Od velikog značaja je i nastavak rada na očuvanju finansijske stabilnosti, na kojoj zajednički moraju raditi Centralna banka Crne Gore i ostali učesnici finansijskog sistema Crne Gore.

¹ Procjena Zavoda za statistiku Crne Gore – MONSTAT

Bankarski sistem u Crnoj Gori

Bankarski sistem Crne Gore je u toku 2015. godine bio visoko likvidan i solventan. Pre-ma osnovnim pokazateljima likvidnosti, sve banke su u ovom periodu imale dnevne i dekadne koeficijente likvidnosti iznad propisanog minimuma².

Sredstva deponovana u bankama tokom 2015. godine imala su trend rasta, zabilježivši prosječan mjesečni rast po stopi od 1,4%. Na kraju 2015. godine depoziti kod banaka su iznosili 2.629,7 miliona eura, što je za 312,5 miliona eura ili 13,49% više u odnosu na kraj 2014. godine.

Rast sredstava banaka u posmatranom periodu rezultat je konstantnog i značajnijeg rasta depozita. Krediti banaka na kraju posmatranog perioda bili su na nivou nižem od depozita. Razduživanje banaka prema „bankama - majkama“ i ostalim finansijskim institucijama u ino-stranstvu i dalje je prisutno u crnogorskom bankarskom sistemu, uz izraženu tendenciju smanjenja ino pozajmica banaka. Ovo je najvećim dijelom rezultat povećanja „jeftinijih“ domaćih depozita (pasivne kamatne stope su na mnogo nižem nivou nego u prethodnim godinama) i visoke likvidnosti bankarskog sistema.

U aprilu i julu 2015. godine dvije nove banke otpočele su sa poslovanjem, tako da je u 2015. Godini poslovalo 14 banaka. Kao rezultat ulaska novih banaka, postoje očekivanja da će povećanje konkurencije na bankarskom tržištu biti dodatni stimulans za smanjenje aktivnih kamatnih stopa, kao i za intenziviranje kreditne aktivnosti u narednom periodu.

Možemo konstatovati da je crnogorski sistem zaštite depozita u najvećem dijelu usklađen sa osnovnim principima zaštite depozita u EU, pri čemu su aktivnosti Fonda usmjerene na dalju implementaciju međunarodnih standarda za sistem zaštite depozita. Zajedno sa ostalim učesnicima finansijskog sistema, Fond značajno doprinosi stabilnosti bankarskog i ukupnog finansijskog sistema.

² Makroekonomski izvještaj CBCG za 2015.

OSNOVNE INFORMACIJE O ZAŠTITI DEPOZITA

1

1.1. Fond za zaštitu depozita

Fond za zaštitu depozita osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. 11. 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Novim Zakonom o zaštiti depozita („Sl. list CG”, br. 44/10, 40/11, 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa direktivom 2014/49 EC. U ostvarivanju nadležnosti Fond: 1) utvrđuje visinu stope za obračun premije; 2) naplaćuje premije; 3) investira sredstva Fonda; 4) vrši obračun i isplatu garantovanih depozita; 5) donosi opšte akte za koje je ovlašćen ovim za-konom; 6) vrši druge poslove u skladu sa Zakonom.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u bankama i obavezan je da pri nastanku stečaja banke (tzv. „zaštićeni slučaj“) isplati deponentima garantovane depozite, kao što se zahtijeva prema Zakonu. Poslovne banke koje imaju dozvolu za rad od CBCG dužne su da na ime zaštite depozita plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđen Zakonom. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond vrši isplatu garantovanih depozita od 01. 01. 2013. godine do iznosa od 50.000 € po deponentu, po banci, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak.

Organi Fonda su Upravni odbor i direktor Fonda. Fond ima sedmoro zaposlenih.

Misija Fonda

Da obezbijedi sigurnost depozita u bankama i da efikasno i brzo isplati garantovane depozite u slučaju pokretanja stečaja u bilo kojoj banci u Crnoj Gori.

Vizija Fonda

Stabilan finansijski sistem, zasnovan na povjerenju, sigurnosti i zaštiti deponenata.

Ciljevi Fonda

Unapređenje povjerenja deponenata u crnogorski bankarski sistem sa poboljšanjem finansijske stabilnosti u Crnoj Gori i zaštita deponenata od gubitka sredstava u slučaju stečaja banke. Navedene ciljeve Fond ostvaruje jasno definisanim obavezama prema deponentima, promovisanjem povjerenja javnosti u sistem zaštite depozita, smanjivanjem troškova kod rješavanja problema banke u stečaju i obezbjeđivanjem sredstava za zaštitu depozita kod banke u stečaju.

Upravljanje Fondom

Fondom upravlja Upravni odbor, koji se sastoji od tri člana. Članove UO Fonda imenuje Savjet CBCG, s tim što jednog člana imenuje na prijedlog Ministarstva finansija i jednog na prijedlog Udruženja banaka i finansijskih institucija Crne Gore. U skladu sa Zakonom, UO Fonda održava sjednice najmanje jednom u tri mjeseca.

Pored nadležnosti utvrđenih Zakonom, UO u skladu sa Statutom Fonda donosi unutrašnje opšte akte, razmatra realizaciju aktivnosti, razmatra kvartalno izvještaje o kretanju depozita, razmatra godišnje i polugodišnje izvještaje o investiranju sredstava, odlučuje o pribavljanju nepokretne imovine, utvrđuje način saradnje sa državnim organima, organizacijama i drugim institucijama u Crnoj Gori, utvrđuje način saradnje sa međunarodnim finansijskim instituci-

jama, organizacijama i šemama za zaštitu depozita, odlučuje o prenosu pojedinih ovlaštenja direktoru Fonda i obavlja druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom Fonda.

UO u skladu sa Poslovnikom o radu UO Fonda, obavještava javnost o svom radu, donije-tim odlukama, zaključcima i zauzetim stavovima, kao i o značajnim pitanjima koja su razma-trana, putem saopštenja za javnost koja se objavljuju i na internet stranici Fonda, održavanjem konferencija za štampu, davanjem intervjuja i na drugi pogodan način.

Direktora Fonda, na osnovu konkursa, imenuje UO Fonda na period od četiri godine i može biti ponovo imenovan. Direktor Fonda predstavlja i zastupa Fond, rukovodi njegovim radom i odgovoran je za zakonitost poslovanja Fonda. U skladu sa Zakonom, direktor Fonda predlaže Statut Fonda i opšte akte Fonda, predlaže visinu stope za obračun premija, predlaže finansijski plan Fonda, predlaže godišnje finansijske iskaze Fonda sa mišljenjem i izvještajem revizora, predlaže godišnji izvještaj o radu Fonda, predlaže politiku investiranja sredstava, sprovodi odluke Upravnog odbora, odlučuje o investiranju sredstava Fonda do iznosa utvrđenog Statutom Fonda, donosi pojedinačna rješenja deponentima koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenih u Fondu, stara se o korišćenju sredstava za pokrivanje troškova rada Fonda i vrši i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Fonda.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ulica Miljana Vukova b.b.

Web adresa: www.fzdcg.org i e-mail adresa: fzd@t-com.me.

1.2. Članice Fonda za zaštitu depozita

U 2015. godini osnovane su dvije banke, tako da je u 2015. godini poslovalo 14 banaka (tri banke sa domaćom vlasničkom strukturom i 11 banaka sa stranom vlasničkom strukturom). Banke sa stranom vlasničkom strukturom učestvuju sa 79% u aktivni bankarskog sektora.

Sve banke su članice Fonda, odnosno, depoziti deponenata u svim bankama su zaštićeni crnogorskim sistemom zaštite depozita u skladu sa Zakonom. Banke su na ime zaštite depozita platile premiju za 2015. godinu u iznosu od 12.063.645,00 € (11.963.645,00 € na ime redovne premije i 100.000,00 € na ime početne premije).

U strukturi depozita banaka najveće učešće bilježe depoziti sektora stanovništva i privre-de. Depoziti ova dva sektora činili su 84,8% ukupnih depozita na kraju posmatranog perioda, pri čemu su oba sektora povećala sredstva deponovana u bankama. Na godišnjem nivou de-poziti stanovništva veći su za 7,09%, a depoziti privrede za 25,14% u odnosu na 2015. godinu.

Depoziti državnih organa i organizacija i organi i organizacije lokalne uprave treći su po značaju deponent u crnogorskom bankarskom sistemu sa 120 miliona ili 4,56% ukupnih de-pozita u bankama, i pritom se bilježi rast deponovanih sredstava od 34,84% u odnosu na kraj 2014. godine.

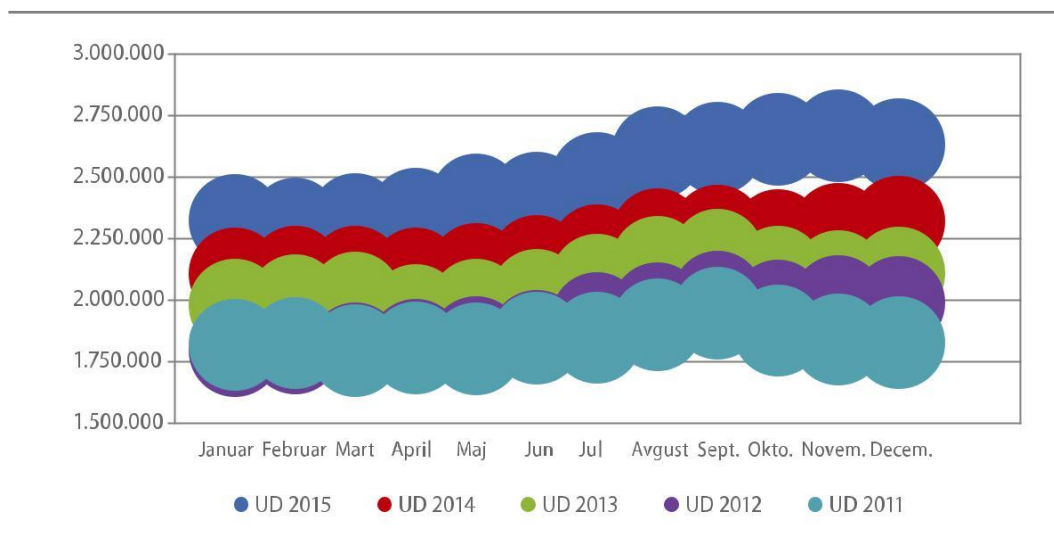
Na dan 31. 12. 2015. godine depoziti koji nijesu pokriveni sistemom osiguranja depozita čine 8,91% ukupnih depozita.

Grafik 1 predstavlja trend kretanja ukupnih depozita u periodu od 2011. do 2015. godine. Prosječno mjesečno (1,4%) rasli su depoziti tokom 2015. godine, odnosno imali promjene pri-bližno istog intenziteta kao i u 2014. godini.

Značajnija tendencija rasta ukupnih depozita u trećem kvartalu svake godine uslovljena je rastom prihoda u toku ljetnje turističke sezone – rast 8,39% (više za 2,76% u odnosu na rast u trećem kvartalu u 2014. godini) i evidentna je od 2006. godine (od kada Fond prati podatke o kretanju depozita).

Grafik 1.

Kretanje ukupnih depozita banaka u periodu od 2011. do 2015. godine u hiljadama €

* Izvor: mjesečni izvještaji banaka

1.3. Usklađivanje zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sistema osiguranja depozita

U cilju postizanja pune usklađenosti i primjene pravne tekovine EU u oblasti finansijskih usluga, Crna Gora je u toku 2015. godine bila posvećena usklađivanju zakonodavstva i jačanju administrativnih kapaciteta.

Fond za zaštitu depozita je uključen u Radnu grupu za poglavlje 9 – „Finansijske usluge“. Tokom 2015. godine održano je više sastanaka ove radne grupe. Na početku pregovora u okvi-ru ovog poglavlja konstatovano je da je sistem osiguranja depozita u velikoj mjeri usaglašen sa pravnom regulativom EU u ovoj oblasti.

Imajući u vidu da je u 2014. godini donešena nova direktiva 2014/49 EC, kojom se na dru-gaćiji način uređuje zaštita depozita, to je, u okviru zemalja EU, impementacija ove direktive bila prioritet u toku 2015. godine. Najveći broj zemalja EU je implementirao ovu direktivu u nacionalno zakonodavstvo tokom 2015. godine.

U julu 2015. godine Skupština Crne Gore usvojila je Izmjene i dopune Zakona o zaštiti depozita, kojim je skraćen rok za početak isplate garantovanih depozita sa 20 na 15 radnih dana. Po sada važećoj direktivi 2014/49 EC rok za isplatu garantovanih depozita do početka 2019. godine je 20 radnih dana. Od početka 2019. godine rok za isplatu garantovanih depozita

skraćuje se na 15 radnih dana, da bi u 2021. godini taj rok bio skraćen na 10 radnih dana, a od početka 2024. godine rok za isplatu iznosi 7 radnih dana.

Na globalnom nivou, za uspostavljanje i funkcionisanje efikasnog sistema osiguranja depozita izuzetno značajan dokument je „Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems“ – „Osnovni principi za efikasan sistem osiguranja depozita“. Naime, 2009. godine Svjetska asocijacija fondova za zaštitu depozita (IADI), u saradnji sa Basel Committee on Banking Supervision (BSBS), uspostavila je dokument – „Osnovni principi za efikasan sistem osiguranja depozita“, sa kojima je potrebno uskladiti sisteme osiguranja depozita na nacionalnom nivou. Ovim dokumentom posebno je naglašena saradnja Fondova sa ostalim učesnicima mreže sigurnosti finansijskog sistema (Centralnom bankom i Ministarstvom finansija). Navedeni principi zvanično su usvojeni od strane Bazelskog komiteta za superviziju banaka (BCBS) u 2011. godini (revidirani i dopunjeni krajem 2014. godine) i od tada ih SB i MMF koriste kod procjena sistema za osiguranje depozita, a u sklopu cjelokupne procjene finansijskog sistema (FSAP).

Radi sagledavanja navedenih ciljeva o usklađenosti i primjeni pravne tekovine EU u obliku sistema osiguranja depozita, u okviru FSAP misije, sprovedene od strane predstavnika SB-a i MMF-a u periodu od 01. do 15. 09. 2015. godine, izvršena je procjena usklađenosti sa „Osnovnim principima za efikasan sistem osiguranja depozita“.

Misija je ocjenjivala rizike i ranjivosti finansijskog sektora, kvalitet propisa i nadzora nad finansijskim sektorom, sigurnosne šeme države – sistem osiguranja depozita. Opšti zaključak misije vezano za sistem osiguranja depozita je da je Fond od svog osnivanja razvio veliki dio infrastrukture potrebne da se osigura brza isplata depozita i postigao visok nivo usklađenosti sistema osiguranja depozita sa „Osnovnim principima za efikasan sistem osiguranja depozita“.

U skladu sa direktivom 2014/49 EC, jedna od najvažnijih promjena u sistemu osiguranja depozita je obaveznost uvođenja sistema diferencijalne premije, odnosno, obračun premije na bazi rizika banaka, čija je primjena za članice EU obavezujuća od juna 2016. godine.

U cilju obezbjeđivanja dosljedne primjene direktive 2014/49 EC, vezano za obračun diferencijalne premije, EBA (European Banking Authority) je izdala „Smjernice za izradu metoda za obračun premija za sisteme osiguranja depozita“.

Fond je pristupio izradi metodologije za uvođenje sistema diferencijalne premije kod osiguranja depozita u bankarskom sektoru Crne Gore, sa ciljem usklađivanja sa novim standardima EU i najboljom praksom, koja bi bila osnov za predlaganje izmjena i dopuna važećeg Zakona. Ovim izmjenama Fond bi, umjesto sadašnje fiksne stope, bio u obavezi da primjenjuje diferencijalnu premiju za osiguranje depozita na bazi unaprijed definisanih kriterijuma za procjenu rizika banaka. Preporuka FSAP misije je da se kod uvođenja premije na bazi rizika vodi računa o njenoj neutralnosti (da se zadrži postojeći nivo premije), ali da se ciljani nivo od 10% garantovanih depozita dostigne u narednom desetogodišnjem periodu.

NIVO I STRUKTURA POJEDINIH KATEGORIJA DEPOZITA

2

2.1. Ukupni depoziti

Ukupni depoziti banaka na 31. 12. 2015. godine iznose 2.629.784,00 €, dok su na 31. 12. 2014. godine ukupni depoziti banaka iznosili 2.317.256,00 €. U odnosu na kraj prethodne go-dine, ukupni depoziti banaka povećani su za 13,49% (rast ukupnih depozita u 2014. godini iznosio je 9,96%).

Tokom 2015. godine ukupni depoziti su prosječno kvartalno rasli po sljedećim stopama: prvi kvartal – 0,15%, drugi kvartal – 3,81%, treći kvartal – 8,39%, četvrti kvartal 0,52%.

Tabela 1.

Stanje ukupnih depozita po kvartalima u 2015. godini (u hiljadama €)

	31. 12. 2014.	31. 03. 2015.	30. 06. 2015.	30. 09. 2014.	31. 12. 2015.
UKUPNO	2.317.256	2.325.278	2.413.817	2.616.238	2.629.784

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Najveći deponenti sredstava u bankama su sektori stanovništva i privrede. Depoziti ova dva sektora bilježe rast tokom 2015. godine.

Učešće sredstava deponovanih od strane sektora stanovništva u ukupnim depozitima kod banaka na 31. 12. 2015. godine iznosi 1.402 miliona eura, odnosno 58,54%, čineći ih time i najznačajnijim deponentima crnogorskog bankarskog sistema. Broj deponenata sektora stanovništva na kraju 2015. godine iznosi 781.718 odnosno 91,76% ukupnog broja deponenata.

Na sektor privrede odnosi se 41,46% ukupnih depozita u bankama, odnosno 992,9 mili-ona eura. Broj deponenata sektora privrede na kraju 2015. godine iznosi 67.797, odnosno 7,95% ukupnog broja deponenata.

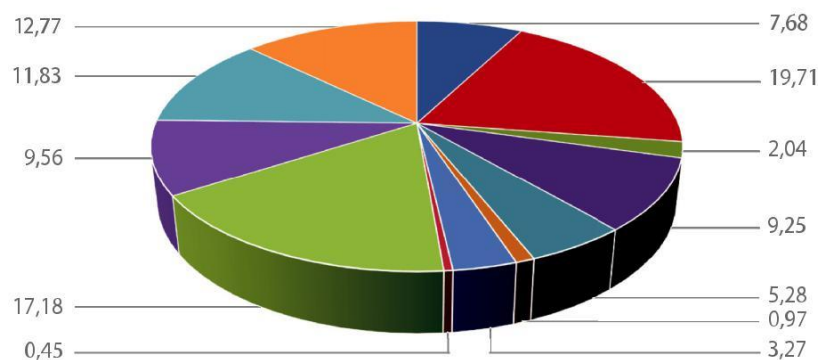
Broj deponenata ukupnih depozita na kraju 2015. godine iznosi 851.887, odnosno za 8,82% manje u odnosu na kraj 2014. godine, kada je iznosio 934.330 (smanjenje je nastalo kao rezultat „čišćenja računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima, koje je odradila jedna banka u maju 2015. godine).

Evidentno je da se procentualno učešće banaka u ukupnim depozitima iz godine u godi-nu mijenja, odnosno nastavlja se preraspodjela depozita po bankama u bankarskom sistemu Crne Gore (na kraju 2008. godine dvije banke sa najvećim iznosima depozita su imale 60,33%, a na kraju 2015. godine te dvije banke imaju 32,66% depozitnog portfolija bankarskog sektora).

Učešće pojedinih banaka u ukupnom depozitnom portfoliju na kraju 2014. godine i na kraju 2015. godine predstavljeno je graphicima 2 i 3.

Grafik 2.

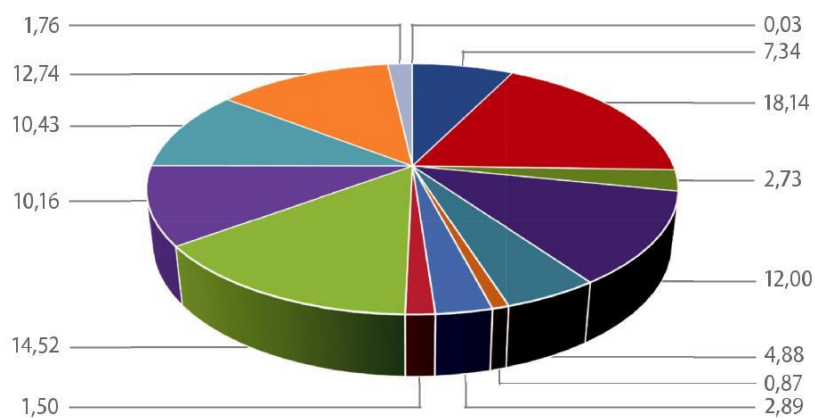
Učešće banaka u ukupnim depozitima (2.317.256,00 €) na 31. 12. 2014. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 3.

Učešće banaka u ukupnim depozitima (2.629.784,00 €) na 31. 12. 2015. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na kraju 2014. godine najveća banka po veličini ukupnih depozita imala je 19,71% učešća u ukupnim depozitima, dok je na kraju 2015. godine njeno procentualno učešće u ukupnim depozitima smanjeno na 18,14%.

Druga banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je smanjenje procentualnog učešća sa 17,18% na 14,52%.

Treća banka po veličini ukupnih depozita zabilježila je neznatno smanjenje procentualnog učešća sa 12,77% na 12,74%.

Povećanje procenta individualnog učešća banaka u ukupnim depozitima sa 9,25% na 12% (za 2,74%), odnosno sa 0,45% na 1,50% (1,05%), evidentno je kod dvije banke, dok su ostale banke ostale na približno istom nivou učešća u ukupnim depozitima na kraju 2015. godine u odnosu na kraj 2014. godine.

2.2. Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Depoziti lica koja u skladu sa članom 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita, predstavljeni su u tabeli 2, na kraju svakog kvartala u 2015. godini.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na dan 31. 12. 2015. godine iznose 234.531,00 € dok su na dan 31. 12. 2014. godine iznosili 214.389,00 €. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je viša za 9,40%.

Podaci po kvartalima za 2015. godinu ukazuju na velike oscilacije ovih depozita tokom godine, povećanja u prvom i trećem kvartalu (5,79% i 15,66%), a smanjenja u drugom i četvr-tom kvartalu (-7,03% i 15,66%), usljed čega su ovi depoziti na kraju 2015. godine povećani za 9,40% u odnosu na kraj 2014. godine.

Broj deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita na kraju 2015. go-dine iznosi 2.372 odnosno za 6,51% više u odnosu na kraj 2014. godine (kada je iznosio 2.227).

Tabela 2.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita po kvartalima u 2015. godini (u hiljadama €)

	31. 12. 2014.	31. 03. 2015.	30. 06. 2015.	30. 09. 2015.	31. 12. 2015.
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu	214.389	226.300	210.399	243.354	234.531
UKUPNI DEPOZITI	2.317.256	2.325.278	2.413.817	2.616.238	2.629.784
% učešća u ukupnim depozitima	9,25	9,73	8,72	9,30	8,92

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na dan 31. 12. 2015. godine ova kategorija depozita čini 8,92% ukupnih depozita. Učešće ove kategorije depozita u ukupnim depozitima je neznatno izmijenjeno u odnosu na 31. 12. 2014. godine kada je iznosilo 9,25% ukupnih depozita.

Depoziti državnih organa i organizacija imaju najveće učešće u strukturi depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanih depozita (51,19%). Učešće depozita finansijskih in-stitucija u ovoj kategoriji depozita iznosi 5,75%, dok učešće depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja iznosi 13,28%, a depoziti pravnih lica koja direktno ili indirektno uče-stvuju sa 5% ili više u kapitalu ili glasačkim pravima u toj banci iznosi 9,30%.

Procentualno povećanje depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita (9,40%) na kraju 2015. godine u odnosu na kraj 2014. godine je posljedica rasta:

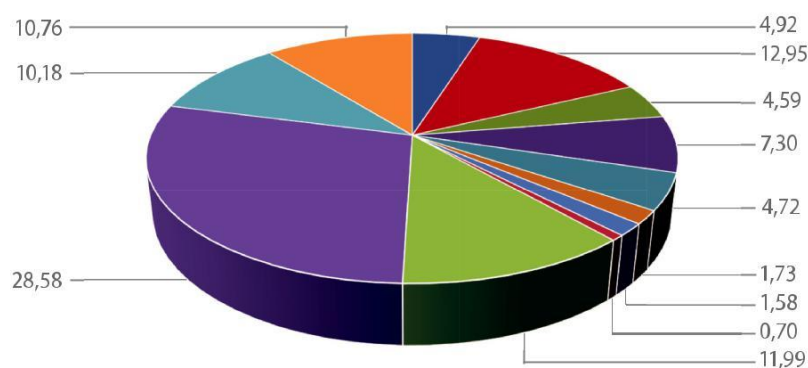
- depozita lica koja su članovi organa upravljanja banke, lica odgovorna za dnevno poslovanje banke, rukovodioci organizacionih djelova u banci, pravna lica u kojima ova lica imaju direktno ili indirektno vlasništvo 5% ili više kapitala ili glasačkih prava, kao i njihovi braćni drugovi i djeca (povećanje za 38% odnosno 6 miliona eura);
- depozita državnih organa i organizacija, i organa i organizacija opštine, odnosno drugog oblika lokalne samouprave (povećanje za 34,84% odnosno 31 milion eura);
- kao i posljedica smanjenja;

- depozita pravnih lica koja se bave poslovima osiguranja (smanjenje za 18,26% odnosno 6 miliona eura);
- depozita investicionih fondova i društva za upravljanje investicionim fondovima (smanjenje za 40% odnosno 5 miliona eura).

Ostale kategorije depozita lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nijesu imale značajnije promjene na kraju ovog izvještajnog perioda u odnosu na prethodni izvještaj-ni period.

Grafik 4.

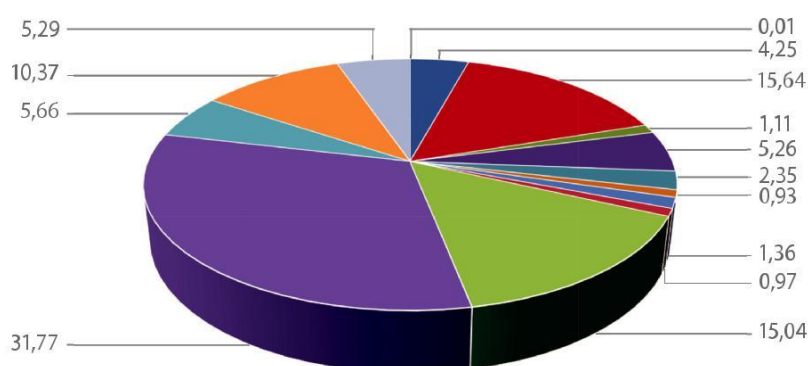
Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2014. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 5.

Depoziti lica koja nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita po bankama na dan 31. 12. 2015. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kretanje kategorije depozita deponenata koji nemaju pravo na isplatu garantovanog depozita nema direktnog uticaja na sistem zaštite depozita, ali neophodno je pratiti njihova kre-

tanja sa stanovišta odnosa ukupnih i garantovanih depozita za utvrđivanje metodologije visi-ne stope za obračun redovne premije.

2.3. Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

Svi deponenti čiji depoziti nijesu isključeni u smislu člana 6 stav 2 tačke 1-12 i stav 3 tačke 1-2 Zakona imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (Tabela 3).

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, odnosno, ukupni de-poziti fizičkih i pravnih lica koja se uključuju u sistem zaštite depozita na 31. 12. 2015. godine iznose 2.395.253.000 € , dok su na 31. 12. 2014. godine iznosili 2.102.867.000 €. Ova kategorija depozita bilježi rast na godišnjem nivou od 13,90%.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita povećani su u prvom kvartalu 2015. godine za 1,22% u odnosu na zadnji kvartal 2014. godine. U drugom kvartalu 2015. godine ostvareno je takođe povećanje ovih depozita (3,51%) u odnosu na prvi kvartal iste godine. U trećem kvartalu 2015. godine depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita su povećani za 7,69% u odnosu na prethodni kvartal iste godine. U četvrtom kvartalu 2015. godine evidentan je neznatan porast u odnosu na treći kvartal (0,94%).

Tabela 3.

Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (u hiljadama €)

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2014.	2.102.867	1.309.415	793.451	62,27	37,73
31. 03. 2015.	2.128.621	1.330.271	798.350	62,49	37,51
30. 06. 2015.	2.203.418	1.349.859	853.559	61,26	38,74
30. 09. 2015.	2.376.495	1.371.978	1.004.517	57,73	42,27
31. 12. 2015.	2.395.253	1.402.304	992.949	58,55	41,45
31. 12. '15 – 31. 12. '14.	13,90%	7,09%	25,14%		
31. 12. '15 – 31. 12. '14.	292.386	92.888	199.497		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

U strukturi depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita dominiraju depoziti fizičkih lica. Na stanovništvo se odnosi 58,54% dok depoziti pravnih lica čine 41,45% depozita lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita.

Struktura ovih depozita na kraju 2015. godine nije značajnije promijenjena u odnosu na kraj 2014. godine. Obije kategorije depozita u posmatranom izvještajnom periodu zabilježile su rast (fizička lica 7,09%, a pravna lica 25,14%), tako da rast ove kategorije depozita na ukupnom nivou iznosi 13,90%.

Tabela 3.1.
Broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2014.	932.105	867.903	64.202	93,11	6,89
31. 03. 2015.	940.965	876.228	64.737	93,12	6,88
30. 06. 2015.	824.081	758.128	65.953	90,00	8,00
30. 09. 2015.	830.784	764.126	66.658	91,98	8,02
31. 12. 2015.	849.515	781.718	67.797	92,02	7,98
31. 12. '15 – 31. 12. '14.	-8,86%	-9,93%	5,60%		
31. 12. '15 – 31. 12. '14.	-82.588	-86.181	3.597		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Ukupan broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita u 2015. godini smanjio se na 849.515 (932.105 na kraju 2014. godine), odnosno za 8,86%, pri čemu se broj deponenata fizičkih lica smanjio za 9,93% (razlog tako velikog smanjenja broja deponenta fizičkih lica je takozvano „čišćenje računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima, koje je odradila jedna banka u maju mjesecu) dok se broj deponenata pravnih lica povećao za 5,60%.

Na dan 31. 12. 2015. godine 849.515 deponenta ima pravo na isplatu garantovanih depozita. Od ovog broja deponenata njih 104.156 ima dospjele obaveze prema banci veće od depozita (ovim deponentima ne bi bio isplaćen garantovani depozit, već bi se njihov depozit „prebio“ – kompenzovao sa dospelim obavezama prema banci). U tabeli 3.2. kolona 1 dat je broj deponenata koji imaju depozit veći od dospelih obaveza prema banci, odnosno broj deponenata kojima bi, u slučaju pretpostavljenog uvođenja stečaja u svim bankama, Fond izvršio isplatu garantovanih depozita (745.359 deponenata).

Tabela 3.2.
Broj deponenata koji imaju depozit³ veći od dospelih obaveza prema banci

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2014.	828.287	768.995	59.292	92.83	7.17
31. 03. 2015.	824.896	765.450	59.446	92.79	7.21
30. 06. 2015.	708.933	648.073	60.860	91.42	8.58
30. 09. 2015.	725.505	663.425	62.080	91.44	8.56
31. 12. 2015.	745.359	681.749	63.610	91.47	8.53
31. 12. 15 – 31. 12. 14.	-10,01%	-11,35%	7,28%		
31.12.15 – 31.12.14.	-82.928	-87.246	4.318		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

³ Garantovani depozit utvrđuje se pojedinačno za svakog deponenta, na način što se ukupna sredstva deponenta po svim njegovim depozitima na dan nastanka zaštićenog slučaja, uključujući i dospelu kamatu, umanje za iznos dospelih obaveza tog deponenta prema banci (proizilazi razlika u broju deponenata u Tabeli 3.2. i Tabeli 3.1., jer jedan broj deponenata ima veće dospjele obaveze od depozita).

Ukupan broj deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita i istovremeno veći depozit od dospjelih obaveza (broj deponenata garantovanog depozita) na kraju 2015. godine je smanjen za 10,01% u odnosu na kraj 2014. godine („čišćenje računa“ – brisanje neaktivnih računa sa saldom u centima, koje je odradila jedna od banaka u maju 2015. godine).

2.4. Garantovani depoziti

Garantovani depoziti na dan 31. 12. 2015. godine iznose 1.150.627.000 €, dok su na dan 31. 12. 2014. godine iznosili 1.063.632.000 €. U odnosu na kraj prethodne godine ova kategorija depozita je povećana za 8,18%.

Usvajanjem Zakona u 2010. godini i usklađivanjem sa direktivom 2009/14 EC, povećan je nivo zaštite sa 5.000 € na 50.000 € i skraćen rok isplate sa 90 dana na 15 radnih dana. U za-dnjem kvartalu 2010. godine i u cijeloj 2011. godini garantovani depozit iznosio je 20.000 €. U 2012. godini garantovani depozit je iznosio 35.000 €. Od 01. 01. 2013. godine garantovani depozit iznosi 50.000 €.

Ukupni garantovani depoziti su tokom 2015. godine imali neujednačene promjene na kvartalnom nivou. U prvom kvartalu 2015. godine neznatno su smanjeni (0,01%) u odnosu na zadnji kvartal 2014. godine. U drugom kvartalu ostvareno je povećanje ovih depozita (2,06%) u odnosu na prvi kvartal. U trećem kvartalu 2015. godine garantovani depoziti su povećani za 4,91% u odnosu na prethodni kvartal. U četvrtom kvartalu 2015. godine nastavljen je tenden-cija rasta garantovanih depozita, tako da su povećani za 1,04% u odnosu na treći kvartal iste godine.

Na dan 31. 12. 2014. godine garantovani depoziti učestvovali su 45,90% u ukupnim depozitima, a na dan 31. 12. 2015. godine čine 43,75% ukupnih depozita.

Tabela 4.

Učešće garantovanih depozita u ukupnim depozitima u 2015. godini (u hiljadama €)

	31. 12. 2014. GD – 50,000€	31. 03. 2015. GD – 50,000€	30. 06. 2015. GD – 50,000€	30. 09. 2015. GD – 50,000€	31. 12. 2015. GD – 50,000€
GARANTOVANI DEPOZITI	1.063.632	1.063.567	1.085.470	1.138.751	1.150.627
UKUPNI DEPOZITI	2.317.256	2.325.278	2.413.817	2.616.238	2.629.784
UČEŠĆE GD* u UD**	45,90%	45,74%	44,97%	43,53%	43,75%

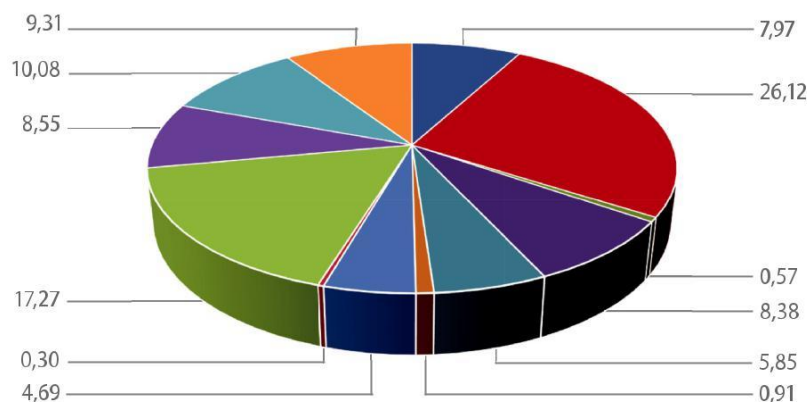
*Izvor: mjesečni izvještaji banaka *Garantovani depoziti = GD; **Ukupni depoziti = UD

Na dan 31. 12. 2015. godine garantovani depoziti su za 86,9 miliona eura veći od garantovanih depozita na dan 31. 12. 2014. godine.

Iako su u toku izvještajnog perioda garantovani depoziti povećani, struktura garantovanih depozita po bankama na kraju 2015. godine nije se značajnije promijenila u odnosu na strukturu na kraju 2014. godine.

Grafik 6.

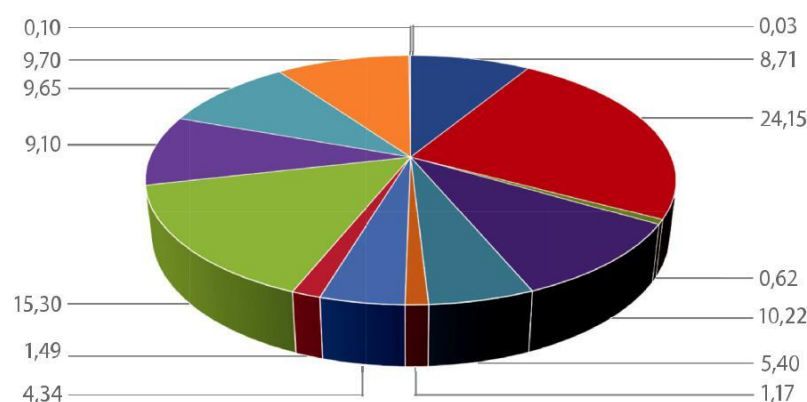
Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2014. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Grafik 7.

Garantovani depoziti po bankama na dan 31. 12. 2015. godine

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Kod dvije banke nalazi se 39,45% ukupnih garantovanih depozita, što predstavlja smanjenje u odnosu na kraj 2014. godine, kada se kod ove dvije banke nalazilo 43,39% ukupnih garantovanih depozita.

Kod banke sa najvećim garantovanim depozitima smanjen je procenat njenog učešća u ukupnim garantovanim depozitima sa 26,12% na 24,15%. Kod druge banke po veličini garantovanih depozita procenat učešća u ukupnim garantovanim depozitima je izmijenjen, sa 17,27% na 15,30% dok je kod treće banke procenat učešća ostao približno isti (9,65%).

Na kraju izvještajnog perioda dvije banke, kod kojih se nalazi 32,64% ukupnih depozita, imaju 39,45% garantovanih depozita, što je manje u odnosu na kraj 2014. godine, kada su ove

dvije banke imale 36,90% ukupnih depozita, a 43,39% garantovanih depozita, što pokazuje pozitivan trend diverzifikacije depozita, odnosno disperzije rizika.

Tabela 4.1.
Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u hiljadama €.

	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	FL u % (2/1)	PL u % (3/1)
	1	2	3	4	5
31. 12. 2014.	1.063.632	909.735	153.898	85,53	14,47
31. 03. 2015.	1.063.567	915.934	147.633	86,12	13,88
30. 06. 2015.	1.079.090	921.357	157.733	85,38	14,62
30. 09. 2015.	1.138.751	955.943	182.808	83,95	16,05
31. 12. 2015.	1.150.627	972.077	178.550	84,48	15,52
31. 12. 15 – 31. 12. 14.	8,18%	6,85%	16,02%		
31. 12. 15 – 31. 12. 14.	86.995	62.342	24.652		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Na dan 31. 12. 2015. godine garantovani depoziti su, u odnosu na 31. 12. 2014. godine, veći za 8,18% (fizičkih lica 6,85%, a pravnih lica 16,02%).

Tabela 4.2.
Ukupan broj deponenata koji imaju veći depozit od dospjelih obaveza prema banci, a imaju pravo na isplatu i broj deponenata koji imaju garantovani depozit manji ili jednak 50.000 €

UKUPAN BROJ DEPONENATA KOJI IMAJU PRAVO NA ISPLATU GARANTOVANIH DEPOZITA (NAKON ODUZIMANJA DOSPJELIH OBAVEZA)				BROJ DEPONENATA ČIJI JE DEPOZIT MANJI ILI JEDNAK IZNOSU GARANTOVANOG DEPOZITA 50.000 €				
UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	UKUPNO	Fizička lica	Pravna lica	Pokrivenost %	Pokrivenost %	Pokrivenost %
1	2	3	4	5	6	7 (= 4/1)	8 (= 5/2)	9 (= 6/3)
31. 12. 14	828.287	768.995	59.292	822.128	764.164	57.964	99,26	99,37
31. 03. 15	824.896	765.450	59.446	818.712	760.522	58.190	99,25	99,36
30. 06. 15	708.933	648.073	60.860	702.662	643.154	59.508	99,12	99,24
30. 09. 15	725.505	663.425	62.080	718.903	658.407	60.496	99,09	99,24
31. 12. 15	745.359	681.749	63.610	738.779	676.768	62.011	99,12	99,27

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit ≤ 50.000 € na kraju 2015. godine iznosi 738.779 (676.768 fizičkih lica ili 99,27% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu i 62.011 pravnih lica ili 97,49% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 99,12% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita. Na njih se odnosi 71,40% garantovanih depozita.

Broj deponenata koji imaju garantovani depozit > 50.000 € iznosi 6.580, od čega 4.981 fizičkih lica (ili 0,73% ukupnog broja deponenata fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu) i 1.599

pravnih lica (ili 2,51% ukupnog broja deponenata pravnih lica koja imaju pravo na isplatu), što čini 0,88% ukupnog broja deponenata koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, a istovremeno imaju depozit veći od dospelih obaveza prema banci. Na njih se odnosi 28,59% garantovanih depozita (Tabela 4.3.).

Tabela 4.3.

Garantovani depoziti (fizička i pravna lica) u hiljadama €.

Stanje na dan: 31. 12. 2015.	Iznos (u 000 €)	Broj deponenata	Dospjele obaveze (u 000 €)	Saldo (u 000 €)	Br. deponenata koji imaju GD	% Pokrića
Depoziti	A	B	C	D	E	
Depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita (pravna i fizička = 1 + 3)	2.395.253	849.519	383.463	2.371.059	745.359	
Depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	1.402.136	781.722	184.160	1.389.373	681.749	
Depoziti fizičkih lica ≤50.000€	734.377	776.691	182.957	723.026	676.768	99,27
Depoziti fizičkih lica >50.000 ≤100.000€	214.611	3.285	351	214.269	3.260	
Depoziti fizičkih lica >100.000€	453.147.	1.746	852	452.077	1.721	
GARANTOVANI DEPOZITI FIZIČKIH LICA				972.077	681.749	
Depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita	993.116	67.797	199.303	981.685	63.610	
Depoziti pravnih lica ≤50.000€	102.887	66.085	169.777	98.600	62.011	97,49
Depoziti pravnih lica >50.000 ≤100.000€	50.698	726	4.841	49.753	696	
Depoziti pravnih lica >100.000€	839.530	986	24.683	833.332	903	
GARANTOVANI DEPOZITI PRAVNIH LICA				178.550	63.610	
GARANTOVANI DEPOZITI (2+4)				1.150.627	745.359	99,30

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka

Ukupni depoziti fizičkih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita na-kon odbijanja dospelih obaveza na dan 31. 12. 2015. godine iznose 1.389.373.768 €, od čega se 723.026.816 € ili 52,03% odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €. Broj deponenata koji imaju depozit veći od 50.000 €, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, iznosi 4.981 i njima bi, u slučaju stečaja bilo isplaćeno 249.050.000 €, tako da ukupni garantovani depoziti fizičkih lica iznose 972.076.816 € ili 69,97% ukupno zaštićenih depozita fizičkih lica.

Ukupni depoziti pravnih lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita na-kon odbijanja dospelih obaveza na dan 31. 12. 2015. godine iznose 981.685.622 €, od čega se 98.600.204 € ili 10,04%, odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €. Broj deponenata koji imaju depozit veći od 50.000 €, a imaju pravo na isplatu garantovanog depozita iznosi 1.599 i njima bi u slučaju stečaja bilo isplaćeno 79.950.000 €, tako da ukupni garantovani depoziti pravnih lica iznose 178.550.204 € ili 18,19% ukupno zaštićenih depozita pravnih lica.

Ukupni depoziti lica koja imaju pravo na isplatu garantovanog depozita nakon odbijanja dospelih obaveza na dan 31. 12. 2015. godine iznose 2.371.059.390 €, od čega se 821.627.021 € ili 34,65% odnosi na garantovane depozite ≤ 50.000 €, a 329.000.000 € se odnosi na garantovane depozite veće od 50.000 € ili 13,88%. Ovo podrazumijeva da bi na nivou ukupnog bankar-

skog sistema deponentima, koji imaju pravo na isplatu garantovanog depozita, bilo isplaćeno 1.150.627.021 € ili 48,53% od ukupno zaštićenih depozita.

Kako je sistem osiguranja depozita u osnovi koncipiran da zaštiti male, nesofisticirane deponente (deponenti koji nemaju ili imaju veoma skromna saznanja o upravljanju finansijskim sredstvima), to je ovako visok obuhvat broja deponenata (99,12%), kojima bi u potpunosti bili isplaćeni depoziti, pokazatelj da je i visina garantovanog depozita od 50.000 € dobro koncipirana i da je u skladu sa ekonomskom snagom deponenata.

Prosječan iznos garantovanog depozita na dan 31. 12. 2015. godine **iznosi 1.543 €**, odnosno, 20,23% više od prosječnog garantovanog depozita na dan 31. 12. 2014. godine (1.284 €).

Prosječan iznos garantovanog depozita pravnih lica na dan 31. 12. 2015. godine **iznosi 2.806 €**, odnosno, 8,17% više od prosječnog garantovanog depozita pravnih lica na dan 31. 12. 2014. godine (2.595 €).

Prosječan iznos garantovanog depozita fizičkih lica na dan 31. 12. 2015. godine **iznosi 1.425 €**, odnosno, 20,53% više od prosječnog garantovanog depozita fizičkih lica na dan 31. 12. 2014. godine (1.183 €).

IZLOŽENOST FONDA

3

PREMA BANKAMA

Ukupna izloženost Fonda prema bankama predstavlja se koeficijentom pokrivenosti (Co-verage ratio), odnosom sredstava Fonda prema ukupnim obavezama Fonda za slučaj hipotetič-kog stečaja u svim bankama (sredstva Fonda/ukupne garantovane depozite).

Sredstva Fonda na 31. 12. 2015. godine iznose 67.740.819 €, dok garantovani depoziti na 31. 12. 2015. godine iznose 1.150.627.021 €.

Koeficijent pokrivenosti (Coverage ratio) je međunarodno priznat koeficijent za mjerenje i iskazivanje stepena pokrivenosti garantovanih depozita. Pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda na ukupnom nivou na 31. 12. 2015. godine iznosi 5,89% (za garantovani de-pozit $\leq$ 50.000 €), dok je u prethodnoj godini pokrivenost garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosila 5,30%.

Izloženost Fonda prema pojedinim bankama (odnos sredstava Fonda prema garantovanim depozitima kod pojedine banke – pokrivenost garantovanih depozita po bankama) na dan 31. 12. 2015. godine dat je u Tabeli 5 i Grafiku 8.

Tabela 5.
Procenat pokrivenosti garantovanih depozita sredstvima Fonda (u hiljadama €)

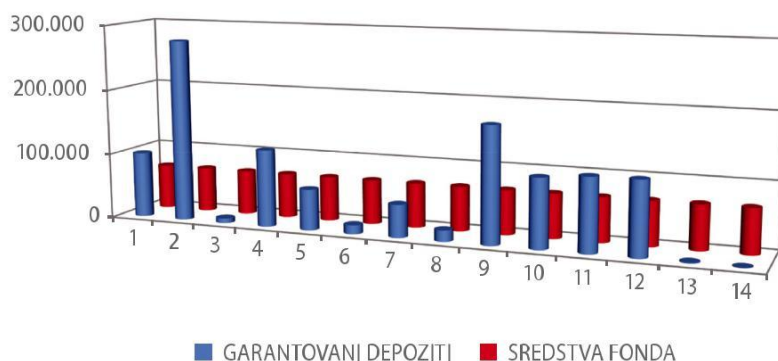
BANKE	GARANTOVANI DEPOZITI	SREDSTVA FONDA	Procenat pokrića (%)	SREDSTVA FONDA SA SREDSTVIMA EBRD	Procenat pokrića ⁴ (%)	Nedostajuća sredstva 1	Nedostajuća sredstva 2
1	2	3	4	5	6	7	8
			3/2		5/2	3 – 2	5 – 2
1	100.179	67.740	67,62	97.740	97,57	-32.439	-2.439
2	277.882	67.740	24,38	97.740	35,17	-210.142	-180.142
3	7.157	67.740	946,51	97.740	1.365,69	60.583	90.583
4	117.621	67.740	57,59	97.740	83,10	-49.881	-19.881
5	62.165	67.740	108,97	97.740	157,23	5.575	35.575
6	13.513	67.740	501,28	97.740	723,28	54.227	84.227
7	49.944	67.740	135,63	97.740	195,70	17.796	47.796
8	17.201	67.740	393,82	97.740	568,23	50.539	80.539
9	175.990	67.740	38,49	97.740	55,54	-108.250	-78.250
10	104.763	67.740	64,66	97.740	93,30	-37.023	-7.023
11	111.061	67.740	60,99	97.740	88,01	-43.321	-13.321
12	111.621	67.740	60,69	97.740	87,56	-43.881	-13.881
13	1.162	67.740	5.828,87	97.740	8.410,30	66.578	96.578
14	369	67.740	18.355,39	97.740	26.484,43	67.371	97.371
UKUPNO	1.150.627	67.740	5,89	97.740	8,49		

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

⁴ Uračunata sredstva Fonda sa donacijom i kreditom od 30 miliona eura od EBRD

Grafik 8.

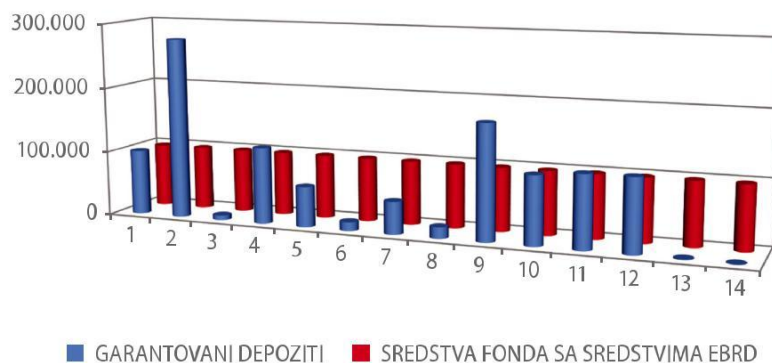
Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (bez sredstava EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

Grafik 8.1.

Izloženost Fonda pojedinačno po bankama (sa sredstvima EBRD)

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

U slučaju uvođenja stečajnog postupka, pojedinačno u jednoj od 9 banaka, sredstva Fonda (na kraju izvještajnog perioda 67,7 miliona eura) i sredstva obezbijedena kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu sa EBRD (30 miliona eura) bila bi dovoljna za isplatu garantovanih depozita za sve deponente kod bilo koje od navedenih 9 banaka (od navedenih 9 banaka kod dvije banke nedostaju sredstva u iznosu od 2,5 do 7,0 miliona eura – predstavljeno u Grafiku 8.1).

U slučaju uvođenja stečaja u jednoj od tri najveće banke nedostajala bi sredstva u iznosu od 180 miliona eura za najveću banku, 78 miliona eura za drugu banku, odnosno, 13 miliona eura za treću banku (Tabela 5). Iznosi nedostajućih sredstava po bankama na kraju 2015. godine manji su 15% u odnosu na kraj 2014. godine.

Fond bi nedostajuća sredstva obezbijedio iz dodatnih izvora na jedan od načina predviđen Zakonom (naplatom vanredne premije; uzimanjem pozajmice iz budžeta Crne Gore; uzi-

manjem kredita od stranih banaka i finansijskih institucija i izdavanjem hartija od vrijednosti, ili kombinacijom dva ili više navedenih mogućih izvora).

Na kraju 2015. godine garantovani depoziti kod 14 banaka u sistemu iznose 1.150.627.021 €, a sredstva Fonda 67.740.819 €. Koeficijent pokrića garantovanih depozita sredstvima Fonda iznosi 5,89%. U skladu sa Zakonom ciljani nivo pokrića je 10% garantovanih depozita. Kada sredstva Fonda (bez donacija) dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, UO Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno o privremenom obustavljanju naplate redovne premije.

Fond je 2010. godine sa EBRD zaključio Ugovor o kreditu, kojim se za potrebe isplate garantovanih depozita može koristiti 30.000.000 € u narednih 7 godina. Sa ovim sredstvima koja, kroz Ugovor o „Stand by“ aranžmanu, EBRD stavlja na raspolaganje Fondu (samo u slu-čaju nastanka stečaja u nekoj od banaka), koeficijent pokrića iznosi 8,49% (Tabela 6).

Tabela 6.
Koeficijent pokrivenosti garantovanih depozita u sistemu

Garantovani depoziti 31. 12. 15.	Sredstva Fonda 31. 12. 15.	% pokrivenosti garantovanih depozita
1	2	2/1
1.150.627.021	67.740.819 ⁵	5,89%
1.150.627.021	97.740.819 ⁶	8,49%

*Izvor: mjesečni izvještaji banaka i knjigovodstvo Fonda

⁵ Sredstva Fonda (od premija, donacija i prihoda od poslovanja Fonda)

⁶ Sredstva Fonda uvećana za sredstva obezbijedena kroz kredit sa EBRD (30 miliona eura)

AKTIVNOSTI FONDA

4

U 2015. GODINI

4.1. Opšte napomene

Aktivnosti Fonda sprovedene u izvještajnom periodu realizovane su u skladu sa planiranim zadacima utvrđenim Programom rada Fonda za 2015. godinu, koji su proizašli iz redovnih obaveza i novina u regulativama osiguranja depozita.

Aktivnosti Fonda odnosile su se na redovno poslovanje, obaveze vezane za učešće u pre-govaračkom postupku pristupanja Crne Gore EU iz kojih proizilaze izmjene zakona i regulative, kao i učešće u FSAP misiji.

U okviru FSAP misije Fond je sa predstavnicima SB-a i MMF-a izvršio procjenu usklađenosti sistema osiguranja depozita sa IADI Core Principles i pripremio plan za unapređenje usaglašenosti za sljedeće tri godine.

Kontinuirani zadatak Fonda je unapređenje kapaciteta sa ciljem zaštite interesa deponenata i doprinosa očuvanju stabilnosti bankarskog sistema. Unapređenje kapaciteta ostvaruje se kroz:

- a. Edukaciju i osposobljavanje zaposlenih u Fondu i bankama;
- b. Pravovremeno i sveobuhvatno informisanje javnosti o sistemu zaštite depozita – promovisanje zaštite depozita;
- c. Sprovođenje ankete kao pokazatelj ispunjenja politike poslovanja i
- d. Statističko modeliranje ciljanog nivoa sredstava Fonda za potrebe metodologije za određivanje premije na bazi rizika.

S obzirom na osnovnu funkciju Fonda, da je osnovan na principu “pay-box” – tzv. „kutija za isplatu“, što znači da se Fond javlja samo kao isplatilac garantovanih depozita, neophodna je stalna koordinacija između Fonda i CBCG, Fonda i MF-a.

- a. Obuka kadrova sprovodi se kontinuirano, kako kroz organizovanje internih radionica, tako i kroz prisustvo predstavnika Fonda na međunarodnim radionicama, koje organizuje EFDI i IADI.
- b. I u toku 2015. godine Fond je veliku pažnju posvetio sprovođenju marketinške politike. Javnost je u skladu sa najvišim standardima transparentnosti pravovremeno informisana o aktivnostima, ciljevima i rezultatima rada Fonda putem saopštenja, promotivnog materijala i nastupima u medijima.

Promotivni materijal (brošure, poster i naljepnice) distribuiran je svim bankama u decembru 2015. godine, kako bi u skladu sa Pravilnikom o obavještanju deponenata bio dostupan svim klijentima banaka.

Upoznavanje javnosti putem radio i TV kampanje je vid komunikacije koji Fond koristi kako bi saznanja o zaštiti depozita bila predstavljena najširoj javnosti. U sklopu redovne kampanje tokom decembra 2015. i januara 2016. godine, na gotovo svim TV i radio stanicama emitovan je propagandni spot Fonda, koji na primjeren način upoznaje javnost sa sistemom zaštite depozita.

Pored toga, Fond je kreirao poseban flajer koji je u preko 60.000 primjeraka distribuiran preko štampanih medija.

Na sajtu Fonda nalaze se sve informacije, kako o osnovnim karakteristikama zaštite depozita, tako i informacije o radu Fonda. Sajt Fonda je tokom 2015. godine posjetilo više hiljada zainteresovanih iz 46 zemalja svijeta.

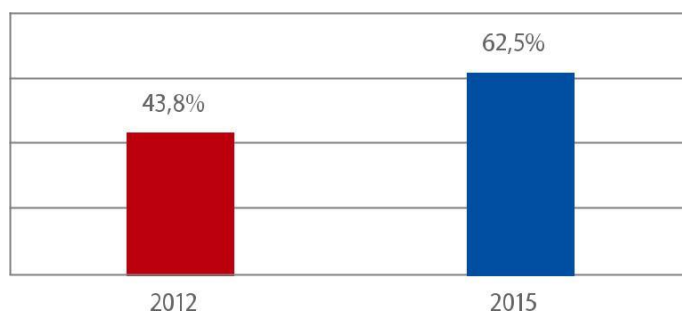
- c. Agencija DeFacto Consultancy iz Podgorice u oktobru 2015. godine sprovela je istra-živanje javnog mnjenja o percepciji građana o ulozi Fonda, sa ciljem da opipa puls građana u vezi sa pitanjima zaštite depozita i kvantifikuje opšti stav javnosti vezan za sistem zaštite depozita.

Kada se uporede podaci iz ove ankete sa podacima ankete iz 2012. godine:

- a. Da li ste čuli za Fond? – 62,5% građana kaže da su čuli za Fond. S obzirom na to da su aktivnosti Fonda uglavnom, takoreći nevidljive prirode za najveći broj građana, možemo ocijeniti da je procenat onih koji su čuli za postojanje Fonda, prilično velik. Kada pogledamo podatke uporedno, vidimo da se procenat onih koji su čuli za Fond u odnosu na 2012. godinu značajno povećao.

Grafik 9.

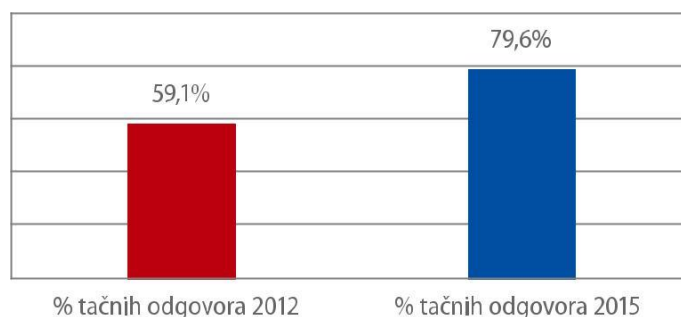
Poređenje odgovora na pitanje „Da li ste čuli za Fond za zaštitu depozita“

- b. Šta je Fond? – Više od pola ispitanika (56,8%) odgovorilo je tačno, da se radi o insti-tuciji koja štiti depozite do garantovanog iznosa u slučaju stečaja banke.
- c. Koga štiti Fond? – Velika većina građana (79,6%) prepoznaje ulogu Fonda kao insti-tucije koja štiti depozite i fizičkih i pravnih lica. Na istraživanju koje je sprovedeno 2012. godine tačan odgovor je dalo znatno manje – 59,1% ispitanika.

Grafik 10.

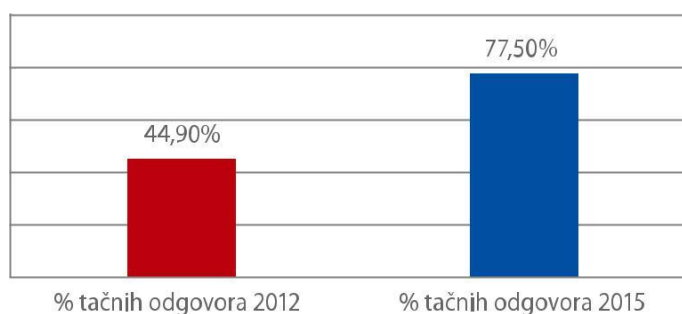
Poređenje procenta tačnih odgovora na pitanje „Koga štiti FZD“, u dva talasa istraživanja

- d. Da li Fond za zaštitu depozita štiti depozite u svim bankama u Crnoj Gori? – Sa činjenicom da Fond štiti depozite u svim bankama upoznata je većina građana (64,9%).
- e. Koliki je iznos garantovanog depozita? – Najveći procenat onih koji su znali odgovor na ovo pitanje odgovorio je tačno, da je iznos garantovanog depozita u Crnoj Gori 50.000 €, njih 77,5%. Uporedo sa istraživanjem iz 2012. godine tada je manji procenat ispitanika dao tačan odgovor – njih 44,9%.

Grafik 11.

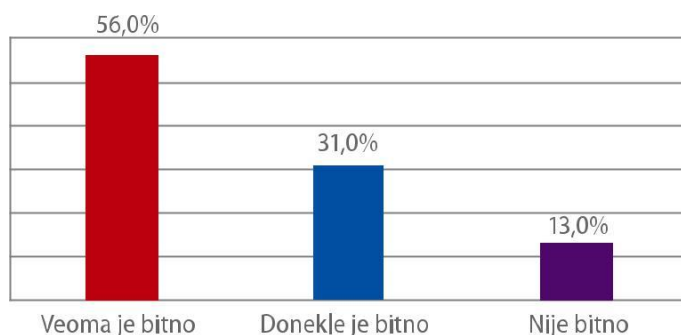
Poređenje tačnih odgovora na pitanje koliki je iznos garantovanog depozita

- f. Potom je u upitniku kreiran blok od tri pitanja o tome da li treba smanjiti ili povećati iznos garantovanog depozita, ili zadržati na istom nivou. Od onih ispitanika koji su se opredijelili za jednu od ove tri opcije najviše građana smatra da iznos garantovanog depozita treba držati na sadašnjem nivou (54,3%).
- g. Da li ste upoznati da će se iznos garantovanog depozita povećati ulaskom Crne Gore u EU na 100.000 €, kao i kod ostalih članica EU? – Kao što se moglo naslutiti i iz prethodnog bloka pitanja, građani su prilično neinformisani o tome da će iznos garantovanog depozita, kada Crna Gora postane članica Evropske unije, biti povećan do 100.000 €, koliko iznosi i kod ostalih članica EU. Čak 78,7% je onih koji su rekli da nijesu znali da će do ovog povećanja eventualno doći. Inače, ovo pitanje je namjerno postavljeno na ovaj način i imalo je više svrhu informisanja građana o ovoj činjenici nego stvarnog ispitivanja da li ovo znaju.
- h. Koliko je, po Vašem mišljenju, bitno postojanje Fonda za povećanje povjerenja prema bankama? – U grafiku koji slijedi vidimo da većina građana prepoznaje pozitivnu ulogu koju Fond ima u izgradnji povjerenja građana prema bankama.

Grafik 12.

Prikaz uticaja Fonda na povjerenje prema bankama

Prikupljeni podaci mogu poslužiti kao dobra osnova za izvođenje određenih zaključaka, ali i svojevrsnih preporuka u kojem pravcu bi dalje trebalo djelovati kako bi Fond uživao i još veći stepen povjerenja u crnogorskoj javnosti.

Analiza kretanja depozita konstantan je zadatak Fonda. U cilju dobijanja što tačnijeg stanja podaci su razmjenjivani sa CBCG, a na osnovu analiza kretanja depozita, sačinjavani scenariji i rađene analize izloženosti Fonda u odnosu na visinu garantovanog depozita.

Na bazi urađenih analiza pripremljena je osnova i izvršeno statističko modeliranje ciljanog nivoa sredstava, koji bi, nakon usvajanja novog Zakona i metodologije za utvrđivanje premije na bazi rizika, bio osnov za utvrđivanje stope premije na bazi rizika. Ciljani nivo sredstava bi trebao biti postignut u 2024. godini (u skladu sa Direktivom 2014/49 EC).

4.2. Investicione aktivnosti i računovodstveni poslovi u 2015. godini

U 2015. godini Fond je, u skladu sa investicionom politikom Fonda, Ugovorom o asset menadžmentu sa CBCG (potpisan 40. 05. 2012. godine) i u skladu sa finansijskom situacijom na svjetskom tržištu, investirao sredstva.

Fond je, preko Asset menadžera (CBCG), a u skladu sa investicionom politikom, investirao slobodna sredstva u oročene i prekonoćne depozite. Dio depozita (20% ukupnih sredstava) Fond je samostalno investirao u dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje CBCG u ime MF-a Crne Gore.

Imajući u vidu ograničenja koja su data Zakonom, Statutom Fonda i Politikom investiranja sredstava, Fond može investirati sredstva u:

1. hartije od vrijednosti koje je izdala ili za koje garantuje Crna Gora;
2. hartije od vrijednosti koje je izdala strana banka, finansijska institucija i/ili država visokog kreditnog rejtinga koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije;
3. depozite u centralnim bankama i stranim bankama sa visokim kreditnim rejtingom koji je utvrđen od strane međunarodno priznate agencije.

CBCG je tokom 2015. godine investirala sredstva Fonda u oročene depozite kod renomiranih komercijalnih banaka sa visokim kreditnim rejtingom i to na rok oročenja od tri do šest mjeseci.

U izvještajnom periodu, u prvom polugodištu oročavanjem sredstava Fonda ostvarena je prosječna kamatna stopa od 0,02173%, dok je u drugom polugodištu oročavanjem sredstava Fonda ostvarena prosječna kamatna stopa od 0,00121%.

Ponuđene i prihvaćene stope prinosa Fonda za investiranje u državne zapise u toku prvog polugodišta 2015. godine kretale su se u intervalu od 0,28% do 0,30% na državne zapise s rokom dospelja od 182 dana, a u drugom polugodištu u intervalu od 0,20% do 0,40%.

Izvještajni period karakteriše ostvarivanje niske kamatne stope na finansijskom tržištu, što je uslovalo da ukupni rezultati mjereni iznosom ostvarene kamate budu veoma nepovoljni.

U skladu sa zakonom utvrđenom obavezom godišnje revizije na tenderu je izabrana revizorska kuća „Deloitte” d.o.o. Podgorica, koja je izvršila reviziju godišnjeg računa i finansijskih izvještaja Fonda za 2015. godinu.

Fond samostalno obavlja finansijske i računovodstvene poslove i sačinjava finansijske izvještaje za poslovnu godinu. Na osnovu knjigovodstvenih podataka sačinjavane su informacije i pregledi u cilju praćenja realizacije Finansijskog plana Fonda, o čemu je redovno izvještavan UO Fonda.

4.3. Normativno-pravni poslovi

UO Fonda je u 2015. godini usvojio sljedeća normativna akta:

- Odluka o usvajanju Godišnjih finansijskih izvještaja Fonda za zaštitu depozita za 2014. godinu;
- Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije za 2016. godinu (UO Fonda je donio odluku da stopa za obračun redovne premije za 2016. godinu iznosi 0,50% ukupnih depozita banaka – visina stope za obračun premije za 2015. godinu je iznosila 0,50%);
- Odluka o izmjeni odluke o bližim uslovima, načinu i postupku isplate garantovanih depozita;
- Smjernice za izbor banke – isplatioca;
- Politika investiranja sredstava Fonda;
- Pravilnik o zaradama, naknadama zarada i ostalim primanjima zaposlenih u Fondu;
- Statut Fonda;
- Poslovnik o radu UO.

U toku tekuće godine UO Fonda je razmatrao i usvojio:

- Godišnji Izvještaj o radu Fonda za 2014. godinu (dostavljen Savjetu CBCG na usvajanje, Vladi Crne Gore i Skupštini Crne Gore na upoznavanje);
- Finansijske iskaze Fonda za 2014. godinu (urađeni su prema MRS, usvojeni od strane UO Fonda i dostavljeni CBCG, Skupštini i Vladi Crne Gore);

- Izvještaj nezavisnog spoljnog revizora za 2014. godinu razmatran od strane UO Fonda. Izvještaj je uradila revizorska kuća „Deloitte” d.o.o. Podgorica. Mišljenje nezavisnog, međunarodno priznatog spoljnog revizora je da „finansijski izvještaji odražavaju realno stanje poslovanja Fonda i da su urađeni prema zakonima CG i MRS-a”;
- Finansijski plan Fonda za zaštitu depozita za 2016. godinu.

Istovremeno, pored navedenih izvještaja UO Fonda je razmatrao mjesečne i kvartalne izvještaje o kretanju depozita u bankarskom sistemu, stanju sredstava Fonda, ispunjavanju pla-niranih aktivnosti i investiranju sredstava.

4.4. Upravni odbor Fonda

Tokom izvještajnog perioda članovi UO Fonda su:

- Dr Velibor Milošević, predsjednik UO Fonda (viceguverner CBCG);
- Mr Bojana Bošković, član UO Fonda (pomoćnik MF-a);
- Prof. dr Marko Backović, član UO Fonda (profesor Ekonomskog fakulteta u Beogra-du).

UO Fonda je tokom 2015. godine održao 11 sjednica.

4.5. Ljudski resursi

Radno mjesto	Stručna sprema
Direktor	Dipl. ecc
Savjetnik direktora	Dipl. ecc
Sekretar	Dipl. pravnik, mr
Savjetnik za zaštitu depozita	Dipl. ecc.
Savjetnik za zaštitu depozita	Dipl. ecc.
Informaticar	Dipl. ing. informatike
Računovođa	ecc.

Na dan 31. 12. 2015. godine Fond ima 7 zaposlenih.

Tokom 2015. godine u Fondu je permanentno vršena obuka zaposlenih, kako u dijelu op-štih, tako i u specijalističkim znanjima. Učešće na seminarima koje organizuju međunarodne asocijacije omogućuje zaposlenima da budu uvijek pravovremeno informisani o promjenama u sistemu zaštite depozita i da koriste najbolju praksu zemalja EU.

4.6. Međunarodna saradnja

Kao punopravni član Evropske asocijacije institucija za osiguranje depozita (European Forum of Deposit Insurers – EFDI), koja predstavlja udruženje evropskih fondova na dobrovoljnoj osnovi, a omogućava razmjenu ideja i iskustava o osiguranju depozita u Evropi, Fond je i u toku 2015. godine prisustvovao konferencijama i seminarima i učestvovao u radnim ak-

tivnostima ove asocijacije. Predstavnici Fonda prisustvo konferencijama koristili su za uspo-stavljanje kontakata i razmjenu iskustava koja su korišćena u pripremi podzakonskih akata i njihovom usklađivanju sa amandmanima na direktivu 2014/49 EC.

Istovremeno, predstavnici Fonda su aktivno učestvovali u anketama koje se koriste kao glavne smjernice za harmonizaciju sistema osiguranja depozita u svim zemljama članicama EFDI-a. Ciljevi EFDI-a se ostvaruju razmjenom podataka o stanju finansijskog i bankarskog sektora, učešćem u istraživačkim projektima, unapređenjem regulatornog okvira i prakse, obrazovanjem ekspertskih tijela, razmjenom i edukacijom zaposlenih i slično.

Fond je kao punopravni član učestvovao na redovnoj godišnjoj skupštini IADI-a, koja je održana u oktobru 2015. godine u Maleziji. Predstavnici Fonda prezentirali su usklađenost crnogorskog modela osiguranja depozita sa IADI CP.

Imajući u vidu da se period u kojem je FSAP misija boravila u Crnoj Gori poklopio sa datumom održavanja redovne godišnje skupštine Evropskog foruma za osiguranje depozita (EFDI), Fond nije učestvovao na ovoj skupštini koja je od 02. do 05. 09. 2015. godine održana u Dubrovniku.

U toku 2015. godine Fond je imao aktivnu saradnju sa institucijama za osiguranje depozita balkanskih zemalja, koje su članice EFDI-a. Regionalni sastanci u toku 2015. godine održani su u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, na kojima su učestvovali predstavnici iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Hrvatske i Srbije, sa ciljem kreiranja zajedničke platforme radi zastupanja zajedničkih interesa u međunarodnim organizacijama, za unapređenje međusobne informisanosti i stručnih znanja, kao i da se bližom saradnjom doprinese jačanju finansijske stabilnosti u regionu. Na navedenim sastancima je pripremljen, a na trećem regionalnom sastanku održanom u Srbiji u martu 2016. godine zaključen Memorandum o razumevanju u cilju jačanja međusobne saradnje i stručne razmjene.

**FINANSIJSKO POSLOVANJE FONDA ZA
ZAŠTITU DEPOZITA U 2015. GODINI**

5

5.1. Iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha) Fonda na dan 31. 12. 2015. godine⁷

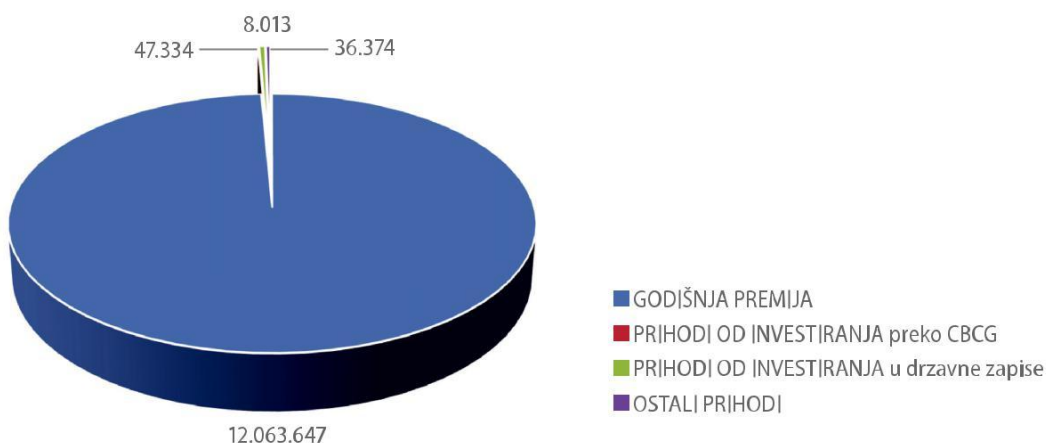
5.1.1. Prihodi Fonda

Ostvareni poslovni prihodi za 2015. godinu iznose **12.065.035 €** i veći su od planiranih za 6,49%, dok su za 11,84% veći od prihoda ostvarenih u prethodnoj godini.

Prihodi se sastoje iz dvije osnovne grupe prihoda:

- prihodi od premija i
- finansijski i drugi prihodi.

Grafik 14.
Struktura ukupnih prihoda od januara do decembra 2015. godine

*Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.1.1 Najznačajnija stavka prihoda su **prihodi od premija** i oni čine 99,25% ukupnih prihoda. Planom prihoda predviđena je godišnja premija u iznosu od 11.330.000€ (100.000€ na ime početne premije), a fakturisana i naplaćena premija za 2015. godinu iznosi **12.063.647 €** ili za 7,42% više od planirane, odnosno 11,84% više u odnosu na prethodnu godinu.

Rast ovih prihoda proizašao je iz povećanja osnovice za obračun premije, odnosno premija za 2015. godinu planirana je na bazi ukupnih depozita od 2,3 milijarde eura, a ova kategorija depozita je, zbog dvije nove banke, u trećem i četvrtom kvartalu iznosila 2,6 milijardi eura.

5.1.1.2. Finansijski prihodi iznose **91.671 €** i manji su za 67,18% u odnosu na finansijske prihode ostvarene u prethodnoj godini, odnosno manji su za 67,26% od planom predviđenih, a odnose na:

⁷ Pregled prihoda i rashoda za 2014. i 2015. godinu i plan prihoda i rashoda za 2015. i 2016. godinu dat je u ANEXU

- Prihode po osnovu investiranja sredstava Fonda i
- Ostale prihode.

5.1.1.2.1. *Prihodi od investiranja sredstava Fonda* ostvareni su u iznosu od **55.347 €** ili za 80,23% manje od planiranih, odnosno 77,42% manji u odnosu na prethodnu godinu i čine 0,46% ukupno ostvarenih prihoda.

Do ovako niskog ostvarenja prihoda po osnovu investiranja sredstava došlo je iz sljedećih razloga:

- Drastičan pad kamatnih stopa na svjetskom finansijskom tržištu. U novembru i decembru 2015. godine njemačke, holandske i luksemburške banke obračunavale su negativnu kamatu na oročene depozite i na depozite po viđenju.
- Visok nivo slobodnih likvidnih sredstava banaka na domaćem tržištu uslovio je pad kamatnih stopa na kupovinu državnih zapisa Crne Gore na domaćem tržištu.

5.1.1.2.2. *Ostali prihodi* ostvareni su u iznosu od **36.374€** i čine 39,65% od ostvarenih finansijskih prihoda u tekućoj godini, i ovi su prihodi veći za 6,36% od ostvarenih ostalih prihoda u prethodnoj godini. Ovi prihodi učestvuju sa 0,30% u ukupnim prihodima, a sastoje se od:

- Prihoda od kazni i penala, koje je izrekla CBCG 36.324 €
- Prihoda od otkupa tenderske dokumentacije i smanjenja obaveza 50 €

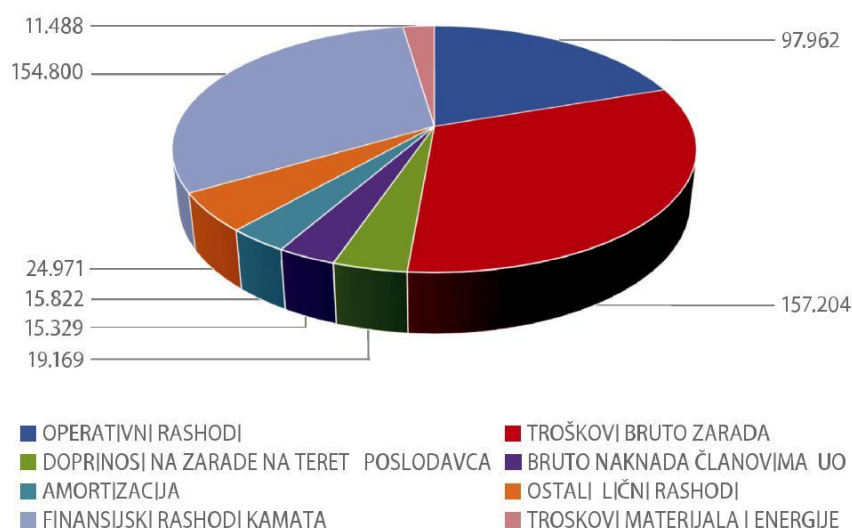
5.1.2. Rashodi Fonda

Ukupni rashodi su ostvareni u iznosu od **496.745€** ili za 7,15% manje od planiranih, odnosno za 8,21% više od ostvarenih rashoda u prethodnoj godini. Ukupni rashodi Fonda kategorisani su u dvije osnovne grupe:

- finansijski rashodi i
- troškovi poslovanja.

Grafik 15.

Struktura ukupnih rashoda od januara do decembra 2015. godine

* Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

5.1.2.1. *Finansijski rashodi* su iznosili 154.800 €, odnose se na kamatu po osnovu kredita EBRD i kamate po osnovu depozita, iznose 31,16% ukupnih troškova.

5.1.2.2. *Troškovi poslovanja* iznose **341.945 €** ili 11,40% više od ostvarenih troškova u pret-hodnoj godini, odnosno 10,60% manje u odnosu na plan.

Troškovi poslovanja odnose se na:

5.1.2.2.1. *Troškovi materijala i energije (troškovi po osnovu zakupa i održavanja poslovnog pro-stora, troškove kancelarijskog materijala, troškove goriva) manji od ostvarenih u pret-hodnoj godini za 10,46%, odnosno manji od planiranih za 25,88%.*

5.1.2.2.2. *Troškovi zarada, naknade zarada, naknade članovima Upravnog odbora, ugovori o djelu, troškovi službenih putovanja i ostala lična primanja ostvareni za 12,74% više od istih rashoda u prethodnoj godini, odnosno za 6,20% manje od planiranih za tekuću godinu.*

5.1.2.2.3. *Amortizacija je obračunata za 22,77% više u odnosu na prethodnu godinu. Ovi rashodi učestvuju u ukupnim rashodima sa 3,19%.*

5.1.2.2.4. *Ostali poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od **97.962 €**, odnosno manji za 23,47% od planiranih, a u odnosu na prethodnu godinu su veći za 10,02%.*

- Za troškove reklame i propagande planirano je 36.000 €, a utrošeno je **18.628 €** ili 51,74% planiranih. Ovi troškovi su manji od ostvarenih u prethodnoj godini za 38,32%.
- Troškovi stručnih usluga obuhvataju reviziju finansijskih izvještaja i obrazovanje i usavršavanje i iznose **15.555 €** i manji su za 11,47% od ostvarenih u prethodnoj godini, ostvareni u skladu sa planom.
- Troškovi reprezentacije ostvareni su u iznosu od **4.130 €** i manji su za 4,79% u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini, a manji za 17,4% od planiranih.
- Troškovi članarine u međunarodnim asocijacijama su u iznosu od **11.929 €**, kao što su planirani.
- Troškovi koji uključuju PTT usluge, usluge platnog prometa, i ostale rashode poslova-nja ostvareni su u iznosu od **23.602 €**, manji za 54,1% u odnosu na plan.
- Troškovi naknada za kupovinu državnih zapisa u iznosu od **24.118 €** (uvedeni odlukom MF-a krajem 2014. godine) i nisu bili obuhvaćeni planom za 2015. godinu.

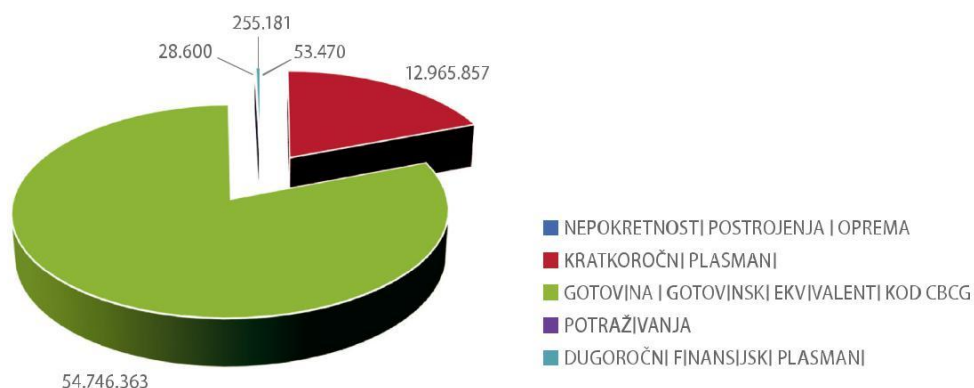
Ostvareni poslovni rezultat za 2015. godinu iznosi 11.723.090 €, dok je ostvareni Finansijski rezultat – 63.080 €. Ukupan Neto rezultat iznosi 11.660.010 € ili za 5,26% više od planiranog, odnosno za 9,92% više od ostvarenog u prethodnoj godini.

5.2. Iskaz o finansijskoj poziciji (Bilans stanja)

Ukupna Aktiva, odnosno Pasiva Fonda na dan 31. 12. 2015. godine iznosi **68.049.471 €**.

Uvećanje Aktive i Pasive u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu iznosi **11.658.670 €** ili 20,67%, a najvećim dijelom proizašlo po osnovu neraspoređene dobiti (višak prihoda nad rashodima) za 2015. godinu.

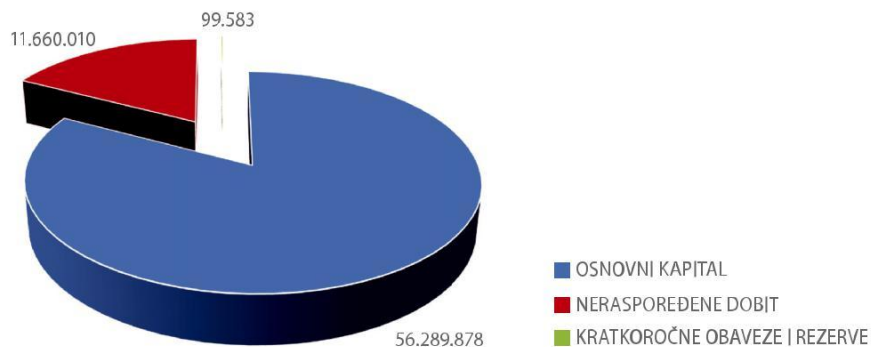
Grafik 16.
Struktura aktive bilansa stanja na dan 31. 12. 2015. godine.

*izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne aktive 0,08% iznosi oprema (53.470 €), 0,04% potraživanja (28.600 €), 19,05% sredstva investirana u državne zapise (12.965.857 €), 0,37% dugoročni finansijski plasmani - potraživanja od zaposlenih (255.181€), a 80,45% aktive iznose investirana sredstva kod CBCG (54.746.363 €).

Grafik 17.
Struktura pasive bilansa stanja na dan 31. 12. 2015. godine

*Izvor: knjigovodstveni podaci Fonda

U strukturi ukupne pasive osnovni kapital iznosi 82,72%, neraspoređena dobit 17,13%, dok kratkoročne rezerve⁸ iznose 0,15%.

⁸ Ovaj iznos predstavlja obaveze prema dobavljačima, obaveze za kamate prema EBRD-u, razgraničene prihode za tehničku pomoć CBCG i donaciju osnovnih sredstava.

5.3. Iskaz o promjenama na kapitalu

Stanje kapitala na dan 31. 12. 2015. godine iznosi **67.949.888 €**, što je za 20,71% više u odnosu na prethodnu godinu.

Na dan 31. 12. 2015. godine u državne zapise bilo je plasirano 12.965.857 € (2014. godine 10.541.241 €) sa rokovima dospijeca:

- a. 23. 02. 2016. godine, sa kamatnom stopom 0,30% (4.000.000€);
- b. 23. 02. 2016. godine, sa kamatnom stopom 0,40% (3.667.900€);
- c. 02. 03. 2016. Godine, sa kamatnom stopom 0,30% (3.230.000€);
- d. 02. 03. 2016. godine, sa kamatnom stopom 0,35% (2.090.000€);

**CILJEVI I ZADACI FONDA
U 2016. GODINI**

6

Stalni zadaci Fonda su praćenje stanja depozita u bankama, naplata premija i investiranje prikupljenih sredstava.

Kako su u 2012. godini počeli pristupni pregovori Crne Gore sa EU, Fond je u prethodne tri godine, (oni će biti nastavljani i u 2016. godini), svoje kapacitete stavio na raspolaganje radnoj grupi za poglavlje 9 – FINANSIJSKE USLUGE, kojom je obuhvaćena ŠEMA OSIGURANJA DEPOZITA.

U skladu sa direktivom 2014/49 EC neophodno je pripremiti nacrt novog Zakona o zaštiti depozita, koji bi postojeću šemu unaprijedio u skladu sa najboljom EU praksom. Ovim zakonom bi se prešlo sa postojećeg „pay-box“ sistema osiguranja depozita na sistem „pay-box plus“, koji podrazumijeva veća ovlaštenja Fonda i mogućnost kontrole podataka koje banke dostavljaju Fondu, a samim tim i veću odgovornost za stabilnost bankarskog sistema, kao i ukupnu finansijsku stabilnost.

Izmjena Zakona u osnovi znači uvođenje premije na bazi rizika pojedinih banaka, te postojeće analize i simulacije koje je Fond pripremio treba da posluže u izradi metodologije za utvrđivanje premije na bazi rizika u skladu sa uputstvima koja je propisala EBA.

S obzirom na to da se planiraju izmjene i dopune još nekoliko zakona (Zakon o tržištu kapitala, Zakon o stečaju i likvidaciji banaka), te priprema za donošenje novih zakonskih propisa u oblasti bankarstva (Zakon o sanaciji banaka – koji bi trebao da reguliše osnivanje Sanacionog fonda), neophodno je imati stalnu koordinaciju sa nosiocima aktivnosti na ovom planu.

Pored navedenog, neophodno je detaljno razmotriti argumente za proširenje djelatnosti Fonda i ekonomsku isplativost objedinjavanja funkcija prikupljanja sredstava i upravljanja sredstvima Fonda za zaštitu investitora i Sanacionog fonda.

Unapređenje institucionalnih kapaciteta Fonda u cilju blagovremene intervencije u momentu nastanka „zaštićenog slučaja“ takođe je stalan zadatak Fonda. U cilju što veće osposobljenosti za efikasnu i brzu isplatu garantovanih depozita, a s obzirom na to da je oprema inovirana, Fond će u komunikaciji sa bankama izvršiti testiranje „zaštićenog slučaja“ na realnim podacima sa nekoliko banaka iz sistema, što je i preporuka FSAP misije, da se jednom u tri godine sprovede testiranje pojedinačno po bankama.

ANEX – pregled planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda

NAZIV		izvršenje u 2014	Plan za 2015	izvršenje u 2015	% (6/4)	% (6/5)	Plan za 2016
1	2	4	5	6	7	8	9
A.	UKUPNI PRIHODI	11.067.071	11.612.150	12.156.755	109,85	104,69	13.553.000
A.1.	POSLOVNI PRIHODI	10.787.675	11.330.000	12.065.035	111,84	106,49	13.400.000
A.1.1.	PREMIJA	10.786.978	11.230.000	12.063.647	111,84	107,42	13.350.000
A.1.2.	OSTALO	697	100.000	1.388	199,14	1,39	50.000
A.2.	FINANSIJSKI PRIHODI	279.291	280.000	91.671	32,82	32,74	150.000
A.2.1.	Kamata na oročena sredstva	71.257	80.000	8.013	11,25	10,02	0
A.2.2.	Kamata na državne zapise	173.882	200.000	47.334	27,22	23,67	150.000
A.2.3.	Kazne i penali	34.152		36.324	106,36		
A.3.	Ostalo	105	2.150	49	46,67	2,28	3.000
B.	UKUPNI RASHODI	459.040	535.000	496.745	108,21	92,85	647.500
B.1.	POSLOVNI RASHODI	306.957	382.500	341.945	111,40	89,40	460.000
B.1.1.	tr. MATERIJALA I ENERGIJE	12.830	15.500	11.488	89,54	74,12	14.000
B.1.1.1.	tr. Kancelar.	1.507	1.500	1.159	76,91	77,27	1.500
B.1.1.2.	tr. Zakupa, Goriva, vode,energije, održavanja	11.323	14.000	10.329	91,22	73,78	12.500
B.1.2.	ZARADE, NAKNADE UO I OST LIČ. RASH	192.195	231.000	216.673	112,74	93,80	251.500
B.1.2.1.	Bruto zarada	142.841	158.550	157.204	110,06	99,15	169.426
B.1.2.1.1.	Neto zarada	90.303	100.234	101.273	112,15	101,04	109.147
B.1.2.1.2.	Porez	18.160	20.157	18.082	99,57	89,71	19.488
B.1.2.1.3.	Doprinosi	34.378	38.159	37.849	110,10	99,19	40.792
B.1.2.2.	DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA	17.061	19.450	19.169	112,36	98,56	20.574
B.1.2.3.	NAKNADA ČLANOVIMA UO	15.404	16.000	15.329	99,51	95,81	34.500
B.1.2.3.1.	Neto naknada članovima UO	11.508	11.953	11.452	99,51	95,81	25.774
B.1.2.3.2.	Porez	1.386	1.440	1.380	99,57	95,86	3.106
B.1.2.3.3.	Doprinosi	2.510	2.607	2.497	99,48	95,78	5.620
B.1.2.4.	OSTALI LIČNI RASHODI	16.889	37.000	24.971	147,85	67,49	27.000
B.1.2.4.1.	Pomoc zaposlenim	1.660		1.550	93,37		
B.1.2.4.2.	Ugovor o djelu	1.718	12.000	3.693	214,96	30,78	5.000
B.1.2.4.3.	Dnevnice	2.265	7.000	3.976	175,54	56,80	5.000
B.1.2.4.4.	Prevoz na službenom putu	7.760	10.000	6.928	89,28	69,28	7.000
B.1.2.4.5.	Smjestaj na službenom putu	3.486	8.000	8.824	253,13	110,30	10.000
B.2.	AMORTIZACIJA	12.888	8.000	15.822	122,77	197,78	16.000
B.3.	OSTALI POSLOVNI RASHODI	89.044	128.000	97.962	110,02	76,53	178.500
B.3.1.	tr. Reklame I propagande	30.203	36.000	18.628	61,68	51,74	60.000
B.3.2.	tr. Strucnih usluga	17.570	15.600	15.555	88,53	99,71	14.500
B.3.2.1.	Revizija	4.082	4.100	5.831	142,85	142,22	6.000
B.3.2.2.	Obrazovanje i usavršavanje	13.488	6.000	2.016	14,95	33,60	6.000
A.3.2.3.	Sprovođenje ankete		3.000	5.236		174,53	0
B.3.2.4.	Troskovi licenci I autorskih prava		2.500	2.472		98,88	2.500
B.3.3.	Članarine međunar. asocijacijama	22.010	12.000	11.929	54,20	99,41	13.000
B.3.4.	tr. PTT usluga	4.820	7.000	4.545	94,29	64,93	6.000
B.3.5.	tr. Reprezentacije	4.338	5.000	4.130	95,21	82,60	6.000
B.3.6.	tr. Platnog prometa	1.557	2.700	4.373	280,86	161,96	5.000
B.3.7.	Troškovi naknada za aukcije državnih zapisa	0	0	24.118			35.000
B.3.7.	Ostali rashodi	8.546	49.700	14.684	171,82	29,55	39.000
B.3.7.1.	Organizacija reg. EFDI konferencije		8.000				15.000
B.3.7.2.	Radne grupe za izradu zakona		32.000	8.570		26,78	14.000
B.3.7.3.	Ostali troškovi	8.546	9.700	6.114	71,54	63,03	10.000
C.	FINANSIJSKI RASHODI	152.083	152.500	154.800	101,79	101,51	187.500
C.1.	Kamata po ugovoru EBRD	152.083	152.500	152.083	100,00	99,73	152.500
C2	obaveze za kamate na oročena sredstva			2.717			35.000
UKUPAN REZULTAT		10.608.031	11.077.150	11.660.010	109,92	105,26	12.905.500
investicije			10.000	755		7,55	10.000
Dugoročni plasmani - potraživanja od zaposlenih			290.000	271.212		93,52	

**FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA,
PODGORICA**

**Finansijski iskazi za 2015. godinu i
Izvještaj nezavisnog revizora**

S A D R Ž A J

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1
Finansijski iskazi:	
Iskaz o ukupnom rezultatu	2
Iskaz o finansijskom položaju	3
Iskaz o promjenama na kapitalu	4
Iskaz o tokovima gotovine	5
Napomene uz finansijske iskaze	6 – 20

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Upravnom odboru Fonda za zaštitu depozita, Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih iskaza (strane 2 do 20) Fonda za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond“), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31. decembra 2015. godine i odgovarajući iskaz o ukupnom rezultatu, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske iskaze.

Odgovornost rukovodstva za finansijske iskaze

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih iskaza u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim za sastavljanje finansijskih iskaza koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim iskazima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski iskazi ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim iskazima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim iskazima nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih iskaza u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Fonda. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnijih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih iskaza.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski iskazi prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Fonda na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore.

Deloitte d.o.o. Podgorica

25. aprila 2016. godine

Katarina Bulatović, Ovlašćeni revizor
(Licenca broj 067 izdata 31. marta 2015. godine)

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU
 Za godinu koja se završava 31. decembra 2015. godine
 (Iznosi u EUR)

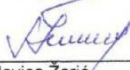
Red. broj propisanog obrasca	Kategorija/Pozicija	Napomena	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
	POSLOVNI PRIHODI		12.065.035	10.787.675
1	Prihodi od prodaje	3.1, 4	12.063.647	10.786.978
5	Ostali poslovni prihodi		1.388	697
	POSLOVNI RASHODI		(341.945)	(306.457)
2	Troškovi materijala	5	(7.414)	(10.163)
3	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	6	(225.944)	(193.158)
4	Troškovi amortizacije i rezervisanja	10, 11	(15.822)	(12.888)
5	Ostali poslovni rashodi	7	(92.765)	(90.248)
A	POSLOVNI REZULTAT		11.723.090	10.481.218
I	Finansijski prihodi	8	91.671	279.350
II	Finansijski rashodi	9	(154.800)	(152.083)
B	FINANSIJSKI REZULTAT		(63.129)	127.267
I	Ostali prihodi		49	46
II	Ostali rashodi		-	(500)
C	REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI		49	(454)
D	REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		11.660.010	10.608.031
H	PORESKI RASHOD PERIODA		-	-
1	Tekući porez na dobit		-	-
I	NETO REZULTAT		11.660.010	10.608.031

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

Ovi finansijski iskazi su sastavljeni i usvojeni od strane rukovodstva Fonda za zaštitu depozita 24. marta 2016. godine.

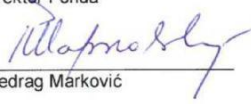
Potpisano u ime Fonda za zaštitu depozita:

Lice odgovorno za
 sastavljanje finansijskih iskaza

 Slavica Žarić

Direktor Fonda

 Predrag Marković

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

ISKAZ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU
Na dan 31. decembra 2015. godine
(Iznosi u EUR)

<i>Red. broj propisanog obrasca</i>	<i>Kategorija / Pozicija</i>	<i>Napomena</i>	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
	AKTIVA			
B	STALNA IMOVINA		308.651	68.537
II	Nematerijalna ulaganja	10	16.980	22.585
III	Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva		36.490	45.952
1	Nekretnine, postrojenja i oprema	11	36.490	45.952
IV	Dugoročni finansijski plasmani			
3	Ostali dugoročni finansijski plasmani	12	255.181	-
			255.181	-
E	OBRTNA SREDSTVA		67.740.820	56.322.264
II	Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina		67.740.820	56.322.264
1	Potraživanja	13	28.600	44.783
3	Kratkoročni finansijski plasmani	14	12.965.857	10.541.241
4	Gotovinski ekvivalenti i gotovina	15	54.746.363	45.736.240
F	UKUPNA AKTIVA		68.049.471	56.390.801
	PASIVA			
A	KAPITAL		67.949.888	56.289.878
I	Osnovni kapital		56.289.878	45.681.847
VI	Neraspoređena dobit		11.660.010	10.608.031
D	KRA TKOROČNA REZERVISANJA I KRA TKOROČNE OBAVEZE		99.583	100.923
I	KRA TKOROČNE OBAVEZE		99.583	100.923
3	Obaveze iz poslovanja		4.462	6.296
4	Ostale kratkoročne obaveze i PVR	16	95.121	94.627
E	UKUPNA PASIVA		68.049.471	56.390.801

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.
godine (Iznosi u EUR)

<u>Sadržaj / opis</u>	<u>Osnovni kapital</u>	<u>Neraspoređena dobit</u>	<u>Ukupno</u>
Stanje, 1. januara 2014.	36.370.700	9.311.147	45.681.847
Prijenos	9.311.147	(9.311.147)	-
Neto dobit tekuće godine		10.608.031	10.608.031
Stanje, 31. decembra 2014.	45.681.847	10.608.031	56.289.878
Prijenos	10.608.031	(10.608.031)	-
Neto dobit tekuće godine	-	11.660.010	11.660.010
Stanje, 31. decembra 2015.	56.289.878	11.660.010	67.949.888

Napomene na narednim stranama
 čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2015.
godine (Iznosi u EUR)

Kategorija/Pozicija	Tekuća 2015. godina	Prethodna 2014. godina
A. Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	12.109.154	10.896.239
Prodaja i primljeni avansi	12.063.647	10.786.978
Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	45.457	109.155
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	50	106
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(477.543)	(454.153)
Isplate dobavljačima i dati avansi	(74.564)	(108.212)
Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	(225.944)	(193.158)
Plaćene kamate	(152.917)	(152.083)
Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	(24.118)	(700)
Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	11.631.611	10.442.086
B. Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	75.221	162.941
Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	75.221	162.941
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(2.696.709)	(3.467.126)
Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(881)	(64.682)
Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	(2.695.828)	(3.402.444)
Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja	(2.621.488)	(3.304.185)
D. Neto tok gotovine	9.010.123	7.137.901
E. Gotovina na početku izvještajnog perioda	45.736.240	38.598.339
H. Gotovina na kraju izvještajnog perioda	54.746.363	45.736.240

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Fond za zaštitu depozita, Podgorica (u daljem tekstu „Fond”) osnovan je u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG”, br. 40/2003) i zvanično je počeo sa radom 18. novembra 2004. godine upisom u registar Zavoda za statistiku Crne Gore. Zakonom o zaštiti depozita (Sl. List CG br. 44/10, 40/11 i 47/15), izvršena su dalja usklađivanja sa Direktivom EU 94/19 EC (povećanje nivoa zaštite sa 5.000 na EUR 50.000, kao i skraćivanje rokova isplate garantovanih depozita sa 90 na 20 dana), a takođe izvršeno je razdvajanje upravljačke i rukovodne funkcije samog Fonda i to tako što su organi Fonda podijeljeni na Upravni odbor i direktora Fonda. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita (Sl. List CG br. 47/15) ovaj rok je dodatno skraćen na 15 dana.

Poslovne banke, koje imaju licencu Centralne banke Crne Gore, su dužne da, na ime zaštite depozita, plaćaju Fondu premije pod uslovima i na način utvrđenim Zakonom o zaštiti depozita.

Osnovna djelatnost Fonda je da ostvaruje zaštitu depozita u bankama i obavezan je da pri nastanku slučaja (tzv. „zaštićeni slučaj”) u kojem se vrši isplata garantovanih depozita isplati garantovane depozite, kao što se zahtijeva prema Zakonu o zaštiti depozita. Zaštita depozita obuhvata depozite položene kod banke prije ili na dan nastanka zaštićenog slučaja. Zaštićeni slučaj nastaje danom donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad bankom. Fond će vršiti isplatu garantovanih depozita od 1. januara 2013. godine do iznosa od EUR 50.000 po deponentu, bez obzira na broj i visinu iznosa koje taj deponent posjeduje kod banke nad kojom je otvoren stečajni postupak. U prelaznom periodu od 1. januara do 31. decembra 2011. godine taj iznos je iznosio EUR 20.000, odnosno od 1. januara do 31. decembra 2012. godine EUR 35.000.

Sjedište Fonda je u Podgorici, ul. Miljana Vukova bb.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Fond ima sedam zaposlenih (31. decembra 2014. godine sedam zaposlenih).

Članovi Upravnog Odbora Fonda

Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) imenuje Upravni odbor od tri člana. Jednog člana Upravnog odbora na predlog ministarstva finansija, a jednog na predlog Udruženja banaka i finansijskih institucija. Na dan objavljivanja ovih finansijskih iskaza, Upravni Odbor Fonda čine članovi čija su imena prikazana u pregledu koji slijedi:

Ime i prezime	Pozicija
Dr. Velibor Milošević	Viceguverner CBCG, Predsjednik Upravnog odbora
Mr. Bojana Bošković	Generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta, Član Upravnog odbora
Prof. Dr. Marko Backović	Udruženje banaka, Član Upravnog odbora

U 2016. godini imenovan je novi predsjednik Upravnog odbora Fonda, Darko Bulatović, direktor Sektora za kontrolu banaka u CBCG.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza

Fond ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja statutarne finansijske iskaze u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl. list RCG”, br. 69/2005, 80/2008 i br. 32/2011) i Pravilniku o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG”, br. 5/2011).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, Međunarodni računovodstveni standardi („MRS”) i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI”) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji je od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobio pravo na prevod i objavljivanje. Dakle, samo MSFI i MRS zvanično usvojeni i objavljeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore mogu biti u primjeni. Posljednji MSFI i MRS koji su zvanično prevedeni su iz 2009. godine (osim MSFI 7), kao i novodonijeti MSFI 10, 11, 12 i 13 koji se primjenjuju od 2013. godine. Imajući u vidu efekte koje navedena odstupanja računovodstvenih propisa Crne Gore od MSFI i MRS mogu imati na prezentaciju finansijskih iskaza Fonda, priloženi finansijski iskazi se u tom dijelu razlikuju i odstupaju od MSFI i MRS i ne mogu se tretirati kao finansijski iskazi sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH ISKAZA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih iskaza (nastavak)

Finansijski iskazi su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim ako je drugačije navedeno u računovodstvenim politikama.

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Fonda je Euro (EUR).

2.2. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih iskaza zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih iskaza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih iskaza, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe opreme.

2.3. Načelo nastavka poslovanja

Priloženi finansijski iskazi za 2015. godinu sastavljeni su uz pretpostavku njegovog kontinuiranog nastavka poslovanja i ne sadrže korekcije, koje bi eventualno bile potrebne ukoliko Fond ne bude u mogućnosti da nastavi sa poslovanjem u skladu sa konceptom stalnosti poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Fond je u sastavljanju ovih finansijskih iskaza primjenjivao sljedeće računovodstvene politike:

3.1. Priznavanje prihoda*Prihodi od premija za zaštitu depozita*

Prihodi od premija za zaštitu depozita predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG“, br. 44/10, 40/11 i 47/15) i Odluci o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna redovne premije koju banke plaćaju Fondu („Sl. List CG“ br. 47/14).

Prihodi od premija za zaštitu depozita Fonda obezbjeđuju se iz:

- početnih premija;
- redovne premije.

Banka kojoj je izdata dozvola za rad od strane Centralne banke Crne Gore dužna je da, prije početka obavljanja djelatnosti, na račun Fonda uplati početnu premiju u iznosu EUR 50.000.

Banke su dužne da godišnje premije za zaštitu depozita uplaćuju Fondu u ratama tromjesečno, odnosno kroz redovnu premiju, s tim da se početak tromjesečja računa od prvog dana januara, aprila, jula i oktobra tekuće godine. Osnovicu za obračun redovne premije čini prosjek ukupnih depozita banke posljednjeg dana svakog mjeseca u prethodnom tromjesečju. Stopa za obračun redovne premije ne može biti viša od 0,5%. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine ova stopa ne može biti viša od 0,8%. Odluka o visini stope za obračun redovne premije i načinu obračuna donosi Upravni odbor, po pravilu do kraja novembra tekuće godine za narednu. Banke su dužne da redovnu premiju plaćaju početkom tromjesečja za tekuće tromjesečje, najkasnije u roku od osam dana od dana prijema fakture Fonda.

Fond je u toku 2015. godine obračunavao godišnju premiju. Visina godišnje premije utvrđuje se za svaku poslovnu godinu i objavljuje se u Službenom listu Crne Gore.

Odlukom o utvrđivanju visine redovne premije, Upravni odbor može utvrditi različite visine premije prema rejtingu i stepenu rizičnosti poslovanja pojedinih banaka (diferencirane premije).

Kada sredstva Fonda dostignu nivo od 10% garantovanih depozita, Upravni odbor Fonda može donijeti odluku o smanjenju stope redovne premije, odnosno privremeno obustaviti naplatu redovne premije.

Prihodi od donacija

Donacije primljene u svrhe kupovine opreme odnosno donacije u vidu nenovčanih davanja prikazuju se kao razgraničeni prihodi i amortizuju se u toku korisnog vijeka trajanja donirane opreme. Iznos amortizacije donirane opreme evidentira se kao ostali poslovni prihod tokom korisnog vijeka trajanja donirane opreme.

Prihodi od tehničke i finansijske pomoći Centralne banke Crne Gore

Prihodi po osnovu tehničke pomoći Centralne banke Crne Gore predstavljaju novčana sredstva bespovratno odobrena Fondu u cilju privremenog finansiranja njegovog poslovanja. Primljena sredstva priznaju se kao prihod na sistematskoj i racionalnoj osnovi tokom perioda, u iznosu neophodnom da se pokriju troškovi redovnog poslovanja. Prihodima iskazanim u iskazu o ukupnom rezultatu u tekućem periodu sučeljavaju se njima pripadajući troškovi.

3.2. Naknade zaposlenim*/i/ Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih*

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Fond je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.2. Naknade zaposlenim (nastavak)***/i/ Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih (nastavak)*

Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Fond je, takođe, obavezan da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

/iii/ Obaveze po osnovu otpremnina

Sadašnja vrijednost ostalih budućih obaveza po Opštem kolektivnom ugovoru kao što su otpremnine za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, po procjeni rukovodstva Fonda nema materijalno značajnog efekta na finansijske iskaze posmatrane u cjelini i zbog toga u ovim finansijskim iskazima nijesu izvršena rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih.

3.3. Pozitivne i negativne kursne razlike

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan iskaza o finansijskoj poziciji objavljenih od strane Centralne banke Crne Gore.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine knjiže se u korist ili na teret iskaza o ukupnom rezultatu.

3.4. Porezi

Prije Izmjena Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine, Fond je bio oslobođen plaćanja poreza, dažbina i taksi pri obavljanju poslova zaštite depozita. Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti depozita iz jula 2015. godine Fond je poreski obveznik u skladu sa Zakonom. Fond je obavezan da plaća poreze i doprinose na zarade zaposlenih u skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori. U skladu sa članom 6 Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, 080/04 od 29.12.2004, Sl. list CG", br. 040/08 od 27.06.2008, 086/09 od 25.12.2009, 040/11 od 08.08.2011, 014/12 od 07.03.2012, 061/13 od 30.12.2013) koji je Lex specialis, javni fondovi su oslobođeni plaćanja poreza na dobit.

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti i odnose se na kupljene softvere. Nabavnu vrijednost nematerijalnih ulaganja čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja navedenih ulaganja u stanje funkcionalne upotrebljivosti.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Oprema se evidentira po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne ukupne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi: troškovi zamjene dijelova opreme (ugradnja novih rezervnih dijelova), priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti opreme ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki priznaju se kao rashod perioda. Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme, iskazuju se u iskazu o ukupnom rezultatu kao dio ostalih poslovnih prihoda ili ostalih poslovnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Amortizacija

Amortizacija nematerijalnih ulaganja i opreme obračunava se na nabavnu vrijednost, primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa u toku njihovog korisnog vijeka trajanja.

Primijenjene stope amortizacije su sljedeće:

	<u>Stopa amortizacije (%)</u>
Licence za korišćenje softvera	20.00
Računari i računarska oprema	20.00 – 33.33
Tehnička oprema	12.50 – 20.00
Kancelarijski namještaj	10.00 – 12.50

3.8. Finansijski instrumenti

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: „Dugoročni plasmani“, „Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospjeća“, „potraživanja“ i „novčana sredstva i novčani ekvivalenti“. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznanja.

Metod efektivne kamatne stope

Metod efektivne kamatne stope je metod obračuna amortiziranog troška finansijske imovine i rasporeda prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke (uključujući sve naknade za plaćene i primljene stavke koje čine integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i ostalih premija ili popusta) kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Dugoročni plasmani

Dugoročne finansijske plasmane čine dati krediti radnicima. Krediti se inicijalno priznaju po fer vrijednosti. Naknadno se mjere po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Razlika između fer vrijednosti na dan priznavanja i raspodijeljenih sredstava priznaje se kao unaprijed plaćene beneficije zaposlenih u okviru dugoročnih potraživanja od zaposlenih. Unaprijed plaćena primanja zaposlenih se amortizuju u toku perioda primanja beneficija. Period primanja je očekivani radni vijek zaposlenog, i ne može biti duži od perioda na koji je odobren kredit.

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospjeća

Kratkoročni finansijski plasmani koji se drže do dospjeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim i odredivim isplatama i fiksnim dospjećem, i za koja rukovodstvo Fonda ima pozitivnu namjeru i sposobnosti da ih drži do roka dospjeća. Ulaganja koja se drže do dospjeća se odnose na Državne zapise emitovane od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Navedeni plasmani iskazani su po amortiziranom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Potraživanja iz poslovnih odnosa

Potraživanja po osnovu premija i ostala potraživanja iz poslovnih odnosa sa fiksnim ili utvrdim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu mjere se po amortizovanom trošku koristeći metod efektivne kamatne stope umanjen za umanjenje vrijednosti na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj vjerovatnoj naplativosti.

Novčana sredstva i novčani ekvivalenti

U iskazu o novčanim tokovima, pod novčanim sredstvima i novčanim ekvivalentima podrazumijevaju se novčana sredstva na računima kod Centralne banke Crne Gore i novčana sredstva oročena kod Centralne banke Crne Gore na period do tri mjeseca, koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Finansijska imovina se evaluira sa ciljem identifikacije indikatora umanjenja vrijednosti na datum sastavljanja finansijskih iskaza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)***Umanjenje vrijednosti finansijske imovine (nastavak)*

Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Objektivni dokaz umanjenja finansijske imovine može uključiti:

- ☐ značajnu finansijsku teškoću pravnog lica – strane pod ugovorom; ili
- ☐ kašnjenje ili propust u plaćanju kamata ili premije; ili
- ☐ kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju

Knjigovodstvena vrijednost potraživanja po osnovu premija umanjuje se upotrebom računa umanjenja vrijednosti. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se preko računa umanjenja vrijednosti. Naknadne naplate ranije otpisanih iznosa se knjiže na teret umanjenja vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti računa umanjenja vrijednosti se priznaju u iskazu o ukupnom rezultatu.

Ako se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja smanji i smanjenje se objektivno može povezati sa događajem koji je nastao nakon priznavanja umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se ispravlja kroz iskaz o ukupnom rezultatu u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom već im nego što bi bio amortizovani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljeno.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Fond prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Fond ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Fond nastavlja da priznaje finansijsku imovinu.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze se naknadno vrednuju po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda obračuna troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivani period trajanja finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Fond prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Fonda otpuštene, otkazane ili ističu.

3.9. Uslovne donacije

Uslovne donacije predstavljaju beskamratne obaveze. Uslovne donacije prikazuju se u iznosima primljenih sredstava i nakon ispunjenja uslova predviđenih ugovorima o donaciji mogu biti kapitalizovane (Napomena 3.1).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

4. PRIHODI OD PRODAJE

Prihodi od prodaje u iznosu od EUR 12.063.647 (2014. godine: EUR 10.786.978) se najvećim dijelom odnose na prihode od premija za zaštitu depozita i predstavljaju sredstva koja su poslovne banke u Crnoj Gori u obavezi da uplate Fondu u skladu sa Zakonom o zaštiti depozita („Sl. List CG“, br. 44/10, 40/11 i 47/15) i Odluci o visini premije koju banke plaćaju Fondu („Sl. List CG“ br.47/14).

5. TROŠKOVI MATERIJALA

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi materijala	1.159	3.922
Troškovi goriva, vode i energije	6.255	6.241
	<u>7.414</u>	<u>10.163</u>

6. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi bruto zarada	157.204	142.840
Doprinosi na zarade na teret poslodavca	19.169	17.062
Naknada članovima Upravnog odbora	15.329	15.404
Troškovi službenih putovanja	19.728	13.513
Ostali lični rashodi	14.514	4.339
	<u>225.944</u>	<u>193.158</u>

7. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Troškovi reklame i propagande	23.864	27.903
Troškovi stručnih usluga	6.741	15.188
Troškovi PTT usluga	4.545	4.820
Troškovi održavanja	5.470	4.035
Troškovi reprezentacije	4.130	4.338
Troškovi platnog prometa	28.495	2.258
Ostali poslovni rashodi	19.520	31.706
	<u>92.765</u>	<u>90.248</u>

Troškovi reklame i propagande za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 23.864 (2014. godine: EUR 27.903) i u najvećem dijelu se odnose na usluge pružene u skladu sa Ugovorom o iznajmljivanju termina za reklamu u elektronskim medijima zaključenim sa M.A.S. CODE d.o.o. Podgorica u vrijednosti od EUR 20.860.

Troškovi platnog prometa za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 28.495 (2014. godine: EUR 2.258) se najvećim dijelom odnose na troškove naknada za učestvovanje na aukciji državnih zapisa u vrijednosti od EUR 24.118. h

Ostali poslovni rashodi za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od EUR 19.520 (2014. godine: EUR 31.706) se u najvećem dijelu odnose se troškove članarina u IADI („International Association of Deposit Insurers“) u vrijednosti od EUR 10.925.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

8. FINANSIJSKI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Prihodi od kamata po osnovu plasmana:		
- novčanih sredstava Fonda iz premije osiguranja depozita	8.013	71.257
Prihodi od zateznih kamata i kazni po osnovu		
neblagovremeno uplaćenih premija za zaštitu depozita	36.324	34.152
Prihodi od kamata na Državne zapise (Napomena 14)	47.334	173.882
Ostali prihodi	-	59
	<u>91.671</u>	<u>279.350</u>

9. FINANSIJSKI RASHODI

Finansijski rashodi sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu EUR 154.800 (31. decembra 2014. godine u iznosu EUR 152.083) odnose na kamate prema Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu od EUR 152.083 i troškove kamata po osnovu negativnih kamatnih stopa na kratkoročno oročene depozite u iznosu od EUR 2.717. Dana 8. novembra 2010. godine Fond je sa EBRD zaključio Ugovor o "Stand-by" – kreditnom aranžmanu, na iznos od EUR 30.000.000. Ova sredstva bi bila stavljena na raspolaganje Fondu u slučaju da sredstva Fonda ne bi bila dovoljna za pokriće garantovanog depozita (stečaj banke) u nekoj od banaka iz sistema. Kredit se daje na 15 godina, uz mogućnost da se isti iskoristi u narednih 7 godina. Kamatna stopa od 0,50% se obračunava i plaća u periodu do povlačenja sredstava, a 1,00% u periodu nakon povlačenja sredstava.

10. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Kretanje na nematerijalnim ulaganjima za 2015. i 2014. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	2015.	2014.
Nabavna vrijednost		
Stanje na početku godine	42.884	42.884
Nabavka u toku godine	-	-
Stanje na kraju godine	<u>42.884</u>	<u>42.884</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje na početku godine	20.299	14.673
Amortizacija	5.605	5.626
Stanje na kraju godine	<u>25.904</u>	<u>20.299</u>
Sadašnja vrijednost 31. decembra	<u>16.980</u>	<u>22.585</u>

Nematerijalna ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine najvećim dijelom se odnose na licencu za Oracle softver kao i za softver za obračun isplata osiguranih suma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

11. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanje na nekretninama, postrojenju i opremi za 2015. i 2014. godinu prikazano je u narednoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)			
	<u>Računarska IT oprema</u>	<u>Kancelarijsk namješta</u>	<u>Ostala oprema</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost				
Stanje, 1. januara 2014.	25.594	11.784	19.552	56.930
Nabavke u toku godine	16.002	3.299	28.881	48.182
Otpis	-	-	(11.392)	(11.392)
Stanje, 31. decembra 2014.	<u>41.596</u>	<u>15.083</u>	<u>37.041</u>	<u>93.720</u>
Stanje, 1. januara 2015.	41.596	15.083	37.041	93.720
Nabavke u toku godine	-	-	755	755
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>41.596</u>	<u>15.083</u>	<u>37.796</u>	<u>94.475</u>
Ispravka vrijednosti				
Stanje, 1. januara 2014.	22.746	9.527	19.124	51.397
Amortizacija	4.327	198	2.738	7.263
Otpis	-	-	(10.892)	(10.892)
Stanje, 31. decembra 2014.	<u>27.073</u>	<u>9.725</u>	<u>10.970</u>	<u>47.768</u>
Stanje, 1. januara 2015.	27.073	9.725	10.970	47.768
Amortizacija	4.219	836	5.162	10.217
Stanje, 31. decembra 2015.	<u>31.292</u>	<u>10.561</u>	<u>16.132</u>	<u>57.985</u>
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2015. godine	<u>10.304</u>	<u>4.522</u>	<u>21.664</u>	<u>36.490</u>
31. decembra 2014. godine	<u>14.523</u>	<u>5.358</u>	<u>26.071</u>	<u>45.952</u>

12. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali dugoročni finansijski plasmani koji sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 255.181 (2014. godine: EUR nula) predstavljaju dugoročna potraživanja od zaposlenih. Fond je u toku 2015. godine odobrilo beskamratne kredite svojim zaposlenima za rješavanje stambenih potreba u iznosu od EUR 271.212. U cilju zaštite kreditnog rizika, zaposleni su konstituisali hipoteke u korist Fonda do konačne otplate kredita. Rok dospeljeća datih kredita je 15 odnosno 30 godina.

	<u>31. decembar 2015.</u>	<u>(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.</u>
Dugoročni finansijski plasmani-fer vrijednost datih kredita:	268.004	-
Minus: Tekuće dospeljeće potraživanja prema zaposlenima po osnovu datih kredita (napomena 13)	<u>(12.823)</u>	-
	<u>255.181</u>	-

Dospeljeće potraživanja po osnovu datih dugoročnih kredita zaposlenima sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine prikazano je u narednoj tabeli (dospeljeće nediskontovanih budućih novčanih tokova).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

12. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (nastavak)

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
- do jedne godine	12.823	-
- od jedne do dvije godine	12.823	-
- od dvije do tri godine	12.823	-
- od tri do četiri godine	12.823	-
- od četiri do pet godina	12.823	-
- preko pet godina	203.889	-
	<u>268.004</u>	<u>-</u>

13. POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obračunati prihodi po osnovu kamata na plasirana sredstva:		
- obračunata kamata na Državne zapise	15.199	43.086
- obračunata kamata na sredstva kod Centralne banke Crne Gore	<u>578</u>	<u>1.697</u>
Potraživanja prema zaposlenima- tekuće dospijeće (napomena 12)	12.823	-
	<u>28.600</u>	<u>44.783</u>

14. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani - državni zapisi, koji sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine iznose EUR 12.965.857 (2014. godine: EUR 10.541.241), predstavljaju dužničke hartije od vrijednosti koje izdaje Centralna banka u ime Ministarstva finansija Crne Gore.

Zapisi u vlasništvu Fonda su zapisi kupljeni u periodu od 25. avgusta 2015. godine do 2. septembra 2015. godine, na period od šest mjeseci (dospijevaju u periodu od 23. februara 2016. godine do 2. marta 2016. godine), sa stopom prinosa od 0.3% do 0.4%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

15. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Žiro račun	4.387.335	84.540
Blagajna	759	2.564
	<u>4.388.094</u>	<u>87.104</u>
Novčani ekvivalenti – kamatonosni depoziti	50.358.269	45.649.136
	<u>54.746.363</u>	<u>45.736.240</u>

Novčani ekvivalenti sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od EUR 50.358.269 predstavljaju kratkoročno oročene depozite kod Centralne banke.

U skladu sa Ugovorom o upravljanju sredstvima koji je stupio na snagu 7. maja 2012. godine, Upravni odbor Fonda je angažovao i ovlastio Centralnu banku da kao Asset menadžer upravlja raspoloživim sredstvima Fonda. U skladu sa navedenim, Centralna banka daje naloge za ulaganje u depozite i kupovinu i prodaju portfolio investicija za račun Fonda kod banke ili dileru kojeg odabere i koji, prema informacijama dostupnim Centralnoj banci, nudi sigurnost, likvidnost i najpovoljniji prinos za Fond u datom trenutku.

Primarni cilj svih investicionih odluka jeste sigurnost, u cilju zaštite kapitala Fonda. Fond investira sredstva u dužničke instrumente, koje je jedna od međunarodno priznatih agencija za rangiranje, minimalno rangirala oznakom: Standard & Poor's A/A- 1, Moody's A2/P-1, Fitch A/F1. Investicije u akcije i investicije koje nose veći rizik su isključene:

- dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate od banke, finansijske institucije ili države koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznatih rejting agencija, a koji nije niži od rejtinga „A“ ili „P1“;
- depozite u EUR, položeni u bankama zemalja članica EU ili OECD koje imaju kreditni rejting utvrđen od međunarodno priznate rejting agencije, a koji nije niži od rejtinga „P1“.

Izuzetno od prethodno navedenog, Fond može investirati sredstva i u dužničke hartije od vrijednosti u EUR izdate i garantovane od strane države Crne Gore u iznosu od 20% ukupnog investicionog portfolija, kao i depozite u EUR kod Centralne banke.

Centralna banka će upravljati sredstvima Fonda samostalno, bez posebnih instrukcija, u skladu sa aktima Centralne banke za upravljanje međunarodnim rezervama, a poštujući pri tome načela Investicione politike Fonda.

U skladu sa uslovima Ugovora o Asset menadžmentu, na raspoloživa sredstva Fonda obračunava se kamata koja se pripisuje depozitu, osim u slučaju kada Fond naloži drugačije. Na dan 31. decembra 2015. godine na kratkoročne oročene depozite Fonda u iznosu od EUR 41.407.450 (od ukupno EUR 50.358.269) obračunavaju se negativne kamatne stope -0.05% i -0.03%.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Centralna banka cjelokupan iznos kamatonosnih depozita Fonda drži plasirano kod tri banke u zemljama Evropske unije koje su saglasno ugovoru sa Centralnom bankom kod međunarodno priznate agencije za rangiranje - Standard & Poor's, rangirane oznakom A/A-1.

16. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Obračunate obaveze za kamate EBRD	60.000	60.834
Razgraničene donacije Centralne banke Crne Gore po osnovu tehničke i finansijske pomoći	31.752	31.752
Razgraničene donacije za nabavljenu opremu	653	2.041
Obaveze za kamate na oročene depozite	<u>2.716</u>	<u>-</u>
	<u>95.121</u>	<u>94.627</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

16. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR (nastavak)

Promjene na razgraničenim prihodima od donacija za nabavku opreme su prikazane u pregledu koji slijedi:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2015.	2014.
Stanje, na početku godine	2.041	2.738
Amortizacija donirane opreme	(1.388)	(697)
Stanje, na kraju godine	653	2.041

17. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

17.1. Značajne računovodstvene politike

U napomeni 3 uz finansijske iskaze objavljene su pojedinosti značajnih računovodstvenih politika i usvojenih metoda, uključujući kriterijume objelodanjivanja, osnove za mjerenje i priznavanje prihoda i rashoda nastalih sa aspekta svake kategorije finansijskog instrumenta pojedinačno, finansijskih obaveza i kapitalnih instrumenata.

17.2. Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2015.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.
Finansijska imovina		
Kreditni i potraživanja (uključujući novčana sredstva i novčane ekvivalente)	55.030.144	45.781.023
Kratkoročni finansijski plasmani	12.965.857	10.541.241
	67.996.001	56.322.264
Finansijske obaveze		
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	67.179	67.130

17.3. Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Fond je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izložen određenim finansijskim rizicima i to: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), rizik likvidnosti i kreditni rizik. Upravljanje rizicima u Fondu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijski položaj i poslovanje Fonda u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama, finansijskim politikama i Statutom Fonda, usvojenim od strane Upravnog odbora Fonda.

17.4. Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Rukovodstvo Fonda smatra da Fond nije značajno izložen riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer se sve poslovne transakcije obavljaju u lokalnoj valuti EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE
31. decembar 2015. godine

17. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

17.4. Tržišni rizik (nastavak)

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik za Fond od promjena fer vrijednosti kamatnih stopa proističe prvenstveno iz potraživanja po osnovu oročenih depozita kod Centralne banke. Sredstva su oročena po kamatnim stopama koje su po odlukama Centralne banke promjenljive i izlažu Fond kamatnom riziku tokova gotovine, dok depoziti po fiksnim kamatnim stopama izlažu Fond riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa.

Obzirom da Fond nema značajne kamatonosne obaveze, rashodi Fonda su u značajnoj mjeri nezavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa.

(c) Rizik od promjene cijena

Fond nije izloženo riziku promjena cijena usluga, jer se ne suočava sa konkurencijom u oblasti u kojima Fond pruža usluge.

(d) Potraživanja

Struktura potraživanja od klijenata na dan 31. decembra 2015. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	(Iznosi u EUR) Neto izloženost
Nedospjela potraživanja od klijenata	15.777	-	15.777
Nedospjela potraživanja prema zaposlenima	268.004	-	268.004
Dospjela, neispravljena potraživanja od klijenata	-	-	-
	<u>283.781</u>	<u>-</u>	<u>283.781</u>

Struktura potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2014. godine prikazana je u tabeli koja slijedi:

	Bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	(Iznosi u EUR) Neto izloženost
Nedospjela potraživanja od klijenata	44.783	-	44.783
Dospjela, neispravljena potraživanja od klijenata	-	-	-
	<u>44.783</u>	<u>-</u>	<u>44.783</u>

17.5. Rizik likvidnosti

Konačna odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti je na rukovodstvu Fonda koje je uspostavilo odgovarajući sistem upravljanja za potrebe kratkoročnog, srednjoročnog i dugoročnog finansiranja Fonda kao i upravljanjem likvidnošću. Fond upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospjeća finansijskih sredstava i obaveza.

Tabela rizika likvidnosti

Sljedeća tabela prikazuje detalje preostalih ugovorenih dospjeća finansijskih sredstava i obaveza. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava i obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji će Fond biti u mogućnosti da potraživanja naplati i izmiri obaveze.

FOND ZA ZAŠTITU DEPOZITA, PODGORICA

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

17. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

17.5. Rizik likvidnosti (nastavak)

Iznosi u EUR	Do 1 mjeseca	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 mjeseca do jedne godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska sredstva							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	13.338.913	3.407.450	38.000.000	-	-	-	54.746.363
Kreditni i potraživanja od klijenata	15.777	-	-	-	-	-	15.777
Kreditni i potraživanja od zaposlenih	1.069	2.137	3.206	6.412	64.120	191.060	268.004
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća	-	-	12.965.857	-	-	-	12.965.857
Ukupno:	13.355.759	3.409.587	50.969.063	6.412-	64.120-	191.060-	67.996.001
Finansijske obaveze							
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	4.462	62.717	-	-	-	-	67.179
Ukupno:	4.462	62.717	-	-	-	-	67.179
Neusklađena ročnost:							
31. decembar 2015. godine	13.351.297	3.346.870	50.969.063	6.412-	64.120-	191.060-	67.928.822
31. decembar 2014. godine	45.774.726	(60.833)	10.541.241	-	-	-	56.255.134
Kumulativna neusklađenost:							
31. decembar 2015. godine	13.351.297	16.698.167	67.667.230	67.673.642	67.737.762	67.928.822	
31. decembar 2014. godine	45.774.726	45.713.893	56.255.134	56.255.134	56.255.134	56.255.134	

17.6. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da svoja dugovanja prema Fondu izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak za Fond. Fond je usvojio politiku na osnovu koje sarađuje isključivo sa licima sa dobrom kreditnom sposobnošću i uz dovoljno sredstava obezbjeđenja, gdje god je to moguće, kao način ublažavanja rizika od finansijskog gubitka koji nastaje kada dužnici Fonda ne ispunjavaju svoje obaveze. Fond stupa u transakcije sa licima čija je kreditna sposobnost svrstana na isti nivo kao i ulaganje, ili je njihova kreditna sposobnost bolje rangirana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE ISKAZE

31. decembar 2015. godine

17. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

17.7. Fer vrijednosti finansijskih sredstava i obaveza

	31. decembar 2015.		(Iznosi u EUR) 31. decembar 2014.	
	Knjigovodstven vrijednos	Fer vrijednost	Knjigovodstven vrijednost	Fer vrijednost
<i>Finansijska imovina</i>				
Kredit i potraživanja (uključujući novčana sredstva i novčane ekvivalente)	55.030.144	55.030.144	45.781.023	45.781.023
Kratkoročni finansijski plasmani	12.965.857	12.965.857	10.541.241	10.541.241
<i>Finansijske obaveze</i>				
Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze	67.179	67.179	67.130	67.130

17.8. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovne aktivnosti Fonda ne izlažu Fond finansijskim rizicima, osim rizika promjene kamatnih stopa. Postoji formalni okvir za upravljanje finansijskim rizicima koji je uspostavljen u Fondu i koji je u nadležnosti Upravnog odbora Fonda. Cilj Upravnog odbora Fonda kada je upravljanje finansijskim rizicima u pitanju je ublažavanje rizika i minimiziranje gubitaka koji oni eventualno mogu da prouzrokuju.

18. SUDSKI SPOROVI

Fond sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine nema sudskih sporova u kojima se javlja kao tuženi ili kao tužilac.

19. PORESKI RIZICI

Crna Gora trenutno ima više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez i poreze na zarade (socijalne poreze, zajedno sa drugim porezima koji ne zavise od rezultata poslovanja. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nijesu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, a takođe su i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje kazni i zateznih kamata.

Tumačenja poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Fonda mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Fondu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj administraciji Crne Gore („Sl. List CG”, br. 65/01, 80/04, 29/05, 20/11, 28/2012), period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina, što znači i da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih poreskih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala.

20. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nije bilo korektivnih događaja nakon izvještajnog perioda. U 2016. godini imenovan je novi Predsjednik Upravnog odbora Fonda, Darko Bulatović, Direktor Sektora za kontrolu banaka u CBCG.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе , Цетиње

ISSN 1800-9999 = Godišnji izvještaj o radu fonda
za zaštitu depozita
COBISS.CG-ID 21459216

ISSN 1800-9999

9 771800 999009 >

Adresa: Miljana Vukova b.b.
81000 Podgorica
Tel.: 020 210 466
Fax: 020 210 465
e-mail: fzd@t-com.me
Web adresa: www.fzdcg.org
Fond za zaštitu depozita
Podgorica